

PREDSEDNIK TITO V MOSKVI — Predsednik Tito, premier Hruščov in Ljupčo Arsov v razgovoru pred svečanim kosilom v Kremliju. Foto Tanjug

Predsednik Tito na poti v Kijev

Po ogledu stalne gospodarske razstave in slavnostni vladni večerji je predsednik s spremstvom zapustil Moskvo

MOSKVA, 18. dec. (Tanjug.) Predsednik FLRJ Josip Broz Tito s tovariši Aleksandrom Rankovićem, Ljupčom Arsovom in drugimi jugoslovanskimi osebnostmi si je danes popoldne ogledal razstavo gospodarskih dosežkov v Moskvi. Predsednik Tito so spremljali namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR Rudnev, namestnik zunanjega ministra Firjabin in druge sovjetske osebnosti.

Ob vstopu, okrašenem z jugoslovanskimi zastavami, je pozdravil predsednika Tita in druge jugoslovanske voditelje direktor razstave Boris Bogdanov. Seznanil je visoke jugoslovanske goste z organizacijo razstave in povedal, da so razen stalne priredili letos na tem prostoru tudi 97 po tematični različnih razstav.

Pri ogledu centralnega paviljona je na visoke jugoslovanske goste napravil pose-

ben vtis svetleči diagram, ki prikazuje razvoj proizvodnje električne energije od začetkov sovjetske oblasti do danes kot tudi načrte za prihodnjih 20 let. Leta 1920 je Sovjetska zveza proizvedla le pol milijarde kilovatih ur električne energije, lani 27 milijard, leta 1980 pa naj bi proizvedla 2700 do 3000 milijard kilovatih ur električne energije.

V paviljonu Akademije znanosti ZSSR so pritegnile pozornost visokih jugoslovanskih gostov makete sovjetskih satelitov in vesoljskih ladij. Predsedniku Titu in drugim jugoslovanskim voditeljem sta vse potrebno pojasnjevala akademik Kursonov in dopisni član Akademije znanosti Alimarin. Visokim jugoslovanskim gostom so v paviljonu predvajali kratak film o sovjetskih uspehih pri prodiranju v vesolje.

Ob vstopu v paviljon radio-tehnike je predsednika Tita sprejel namestnik ministra za zveze ZSSR Sergejčuk. Potem ko so vsi visoki jugoslovanski gostje seznanili z zadnjimi dosežki Sovjetske zveze v radiotehniki, so jim pokazali eksperimentalno napravo za glasbo v barvah. Izumitelj te naprave Leonijev je pojasnil visokim gostom, da naj bi ta naprava pomagala pri proučevanju človekovih reakcij na področju avtomatike in pri psihofizioloških raziskovanjih. Razen tega je moč napravo uporabiti tudi za spreminjanje glasbenih tonov v barve, pri čemer spremlja ustrezno glasbo analogno valovanje barv na zaslonu. Jugoslovanskim gostom so de-

monstrirali delovanje te naprave in koloristične efekte, ki jih ustvarjajo Sarasatejeva melodija in dalmatinska pesem »Marjane, Marjane«.

Predsednik Tito je na koncu obiskal paviljon Azerbejdžanske SSR. V knjigo častnih obiskovalcev tega paviljona je predsednik Tito napisal besede: »Veselim se, da je Azerbejdžanska republika dosegla tako velike uspehe v izgradnji socializma.«

Ob koncu obiska na razstavi gospodarskih dosežkov je namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR Rudnev podaril predsedniku Titu zlato spominsko medaljo razstave.

Po ogledu razstave so se predsednik Tito in jugoslovanski gostje odpeljali na Leninske gore, kjer je sovjetska vlada v »Palaci sprejemov« priredila slavnostno večerjo na čast predsednika Tita in drugim jugoslovanskim voditeljem. Zvečer ob 22. uri je predsednik Tito zapustil Moskvo in odpotoval v Kijev.

Sožalja ob smrti Momčila Popovića

Beograd, 18. dec. (Tanjug.) Ob smrti Momčila Popovića so veleposlanika Burne in Gvineje in odpravnik poslov Belgije, Kambodže, Argentine in Finske izrazili sožalje državemu sekretarju za zunanje zadeve Koči Popoviću.

Zahteva po amnestiji Salazarjevih zapornikov

Portugalski patrioti so začeli z glavnimi stavko v zaporu Periche blizu Lizbone

PARIZ, 18. dec. (Tanjug.) Od 14. do 17. decembra je bila v Parizu mednarodna konferenca za amnestijo portugalskih političnih zapornikov in političnih emigrantov. Konferenco so organizirali na pobudo sindikalnih organizacij zahodnoevropskih držav, mednarodne organizacije demokratičnih odborov in nacionalnih odborov za amnestijo portugalskih političnih zapornikov.

Na konferenci so sprejeli poziv, da se je treba odločno boriti za amnestijo portugalskih političnih zapornikov in za to, da bi se portugalski politični emigranti lahko svobodno vrnili domov.

Dokumenti, ki so jih sprejeli na konferenci, obsojajo nečloveške represivne ukrepe in teror diktatorskega Salazarjevega režima. Sprejeli so program gibanja za amnestijo portugalskih političnih zapornikov in predlog, naj bi poslali v Portugalsko delegacijo, ki bi sporočila portugalskim oblastem zahteve, sprejete na konferenci. Te zahteve bodo sporočili tudi diplomatskim predstavnikom Portugalske v zahodnoevropskih državah.

Med konferenco so udeleženci zaskrbljenostjo sprejeli vest o glavnih stavki

sto političnih zapornikov v temni Periche blizu Lizbone. Portugalski patrioti v tem zaporu so začeli glavnostno stavko že pred 14 dnevi v protest proti neznanim razmeram v ječi in proti mučenju. Jutrnje oblasti kaznujejo politične zapornike v tej ječi za vsako dejanje, ki ga samovoljno razglase za prekršek zoper red in disciplino.

Čakor so ugotovili, vlada podoben položaj tudi v drugih portugalskih zaporih. Na konferenci so govorili tudi predstavniki portugalskih demokratičnih organizacij. Znana portugalska književnica Maria Lamas, članica sveta svetovnega gibanja za mir, je izjavila, da politični zaporniki v portugalskih ječah ne glede na politično in ideološko opredeljenost poznavajo to konferenco, enotni v želji, da bi v Portugalski spet zavladala svoboda in da bi ljudje prišli do svojih osnovnih pravic. Poudarila je, da mednarodna solidarnost v veliki meri prispeva v boju portugalskega ljudstva za njegove pravice in svobodo.

Predstavniki posameznih nacionalnih odborov za amnestijo portugalskih političnih zapornikov so sklenili objaviti publikacije in bilten o položaju v portugalskih zaporih.

RAZOROŽITVENA POGAJANJA V ZENEVI

Še vedno nesoglasja o „črnih skrinjicah“

Carapkin: Ne želimo nadaljnjih poskusov, vendar jih enostransko ne bomo opustili

ZENEVA, 18. dec. (Reuter.) V zvezi z obiski, da Sovjetska zveza ni pojasnila vseh podrobnosti predloga o uvedbi tako imenovanih »črnih skrinjic«, ki naj bi registrirale atomske eksplozije v posameznih državah, je sovjetski predstavnik v trojnem podboru za preprečevanje atomskih poskusov Semjon Carapkin na današnjem sestanku pododboru izjavil, da Sovjetska zveza ni podrobno pojasnila svojega predloga zato, ker želi, da bi dosegli sporazum.

»Ko se bomo enkrat sporazumeli o njihovi uporabi«, je rekel, »potem bomo lahko skupaj sklopili o tem, kaj bo do vsebovala. Toda če bodo zahodne države še naprej trmasto imele »črne skrinjice« kratko in malo za dodatke mednarodni inspekciji na kraju samem, potem ne bo pozitivnih rezultatov.«

Ameriški delegat Arthur Dean je pred tem pozval Sovjetsko zvezo, naj sprejme britanski predlog, po katerem bi se mednarodna skupina znanstvenikov posvetovala o koristnosti avtomatskih »črnih skrinjic« (seizmoloških postaj), ki bi funkcionirale brez človeške posadke in o drugih tehničnih vprašanjih.

Sovjetska zveza je bila predlagala, naj bi instalirali tri takšne postaje na sovjetskem ozemlju, kjer bi razen tega funkcionirale nacionalne postaje za odkrivanje atomskih poskusov.

Dean pa je v svojem govoru dvomil o koristnosti »črnih skrinjic«, sklicujoč se na nekatera poročila iz Švedske, ki govorijo o tem, da so tam zaznali nekakšen potres in da

je zdaj težko ugotoviti, ali je bila to atomska eksplozija ali pa je bil potres osiroma zgolj neznanih lokalni potres. Dean je potem poudaril, da bi bilo delo mednarodne skupine znanstvenikov lahko kasovno omejeno, če se Sovjetska zveza boji, da bi se ulegli tehniki razgovori savičji v nedogled.

Carapkin je omenil, da je to zadnji sestanek pododboru pred končnim rokoma, ki ga je postavila OZN za opustitev atomskih poskusov, rekoč, da je treba ta rok — 1. januar — spoštovati ne glede na to, ali bodo na konferenci dosegli sporazum do tega datuma.

Britanski delegat Michael Wright je ponovno pozval Sovjetsko zvezo, naj bi razpravljali v kompromisnem predlogu nevtralnih držav.

Po sestanku je Carapkin izjavil novinarjem, da Sovjetska zveza ne želi, da bi se atomski poskusi nadaljevali, da pa ne bo enostransko opustila tehničnih poskusov.

Trojni podbor se je sporazumel o tem, da bo prihodnja seja po noveletnem premoru, ki bo trajala do 15. januarja.

Kardelj v Delhiju

New Delhi, 18. decembra (Tanjug.) Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je prisel v New Delhi na devetdnevni obisk v Indiji.

Ob obisku podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja izražajo uradni krogi in politični mnene, da bo obisk izredno pomemben dogodek. Poudarjajo, da bodo razgovori, ki jih bo imel Edvard Kardelj s premierom Nehrujem, predsednikom Radakrišnanom in drugimi indijskimi osebnostmi, vsakakor daleč pomembnejši od običajnih srečanj med državni dvema prijateljskimi državama. Ta pomen pripisujejo razgovorom še zaradi dejstva, da imajo neangažirane države sedaj dolžnost, da najnovejše mednarodne probleme in določeni pozitivni razvoj v svetovnih okvirih postavijo v pravilno perspektivo.

Indijski komentatorji poudarjajo, da ima Kardeljev obisk v tleh neangažiranih državah tak značaj. Tisk piše tudi o državniški in znanstvenih sposobnostih jugoslovanskega gosta, ki je, po besedah indijskih komentatorjev, ne samo eminenten tolmač politike neangažiranosti, temveč tudi eden najvplivnejših tvorcev na področju socialistične teorije in prakse.

Kennedy — Macmillan: v senci raket Skybolt

Srečanje predsednika ZDA in britanskega premiera v znamenju raketne strategije

NASSAU, 18. dec. (Tanjug. — AP). Predsednik britanske vlade Harold Macmillan je sinoči prisel v Nassau na Bahamskem otočju. Danes je prisel tudi britanski obrambni minister Peter Thorneycroft, ki bo sodeloval v razgovorih med ameriškim predsednikom Kennedyjem in britanskim premierom Macmillanom, ki se bodo jutri začeli v Nassau. Iz Washingtona poročajo, da je predstnik Kennedy odgovoril v Nassau, v spremstvu obrambnega ministra McNamara, drugih visokih funkcionarjev, medtem ko je državni sekretar Dean Rusk ostal v Washingtonu zaradi »nujnih zadev«.

Trodnevna konferenca na Bahamskem otočju, britanski posesti, v bližini Floride in Kube se je čez noč spremenila v doslej najtežjo priključno britansko-ameriške solidarnosti. V britanskih in ameriških krogih v Washingtonu poudarjajo, da bosta morala Macmillan in Kennedy, ki se tokrat sestita formalno sestajata, neposredneje in bolj odkrito primerjati stališča kakor kdajkoli v preteklosti. Menijo, da bo prevladujoča tema razgovorov afera s

»Skyboltom«. Z britanske strani izjavljajo, da bo Macmillan obrazložil Kennedyju kakšne negativne in daljnosežne posledice bi lahko imele za britansko-ameriško zvezo in prihodnost zahodnega zavezništva »nesrečen ukrep Pentagona« o ukinitvi proizvodnje »Skyboltov« brez predhodnega posvetovanja z Londonom. Enostranska odpoved ameriško-britanskega sporazuma je povzročila protiameriške razpoloženje med britanskim prebivalstvom. V Veliki Britaniji poudarjajo, da skušajo ZDA likvidirati neodvisno jedrsko moč Velike Britanije in zreducirati Veliko Britanijo na položaj tretjerazredne sile. Američani odgovarjajo na kritike, da so Britanci na »praktične in utemeljene argumente« o »Skyboltu« odgovorili z »nerazumom«. Ta priprava za razgovore v Nassau, ki sta jih obilno promovirala britanski in ameriški tisk z izmenjavo žolčnih član-kov, daje sedanjim razgovorom dramatični značaj. Ameriški predstavniki poudarjajo, da bodo ti razgovori vsekakor usodni za Macmillana. Britanski premier se bo v Nassau boril za svojo politično prihodnost. Z druge strani pa poudarjajo, da britanski priprave na razgovore z alternativami o anglo-ameriški zvezi, če ZDA ne bi pokazale razumevanja za britanske težave v jedrski politiki in v pogajanjih za pristop k EGS. V britanskih diplomatskih krogih namigujejo, da bi alternativna politika, o kateri razmišljajo v Londonu načela temelje NATO.

Premier Macmillan bo vztrajal na drugi rešitvi za »Skybolt« in bo verjetno zahteval ameriško raketo »Polaris« pod pogoj, ki bi bili v prid njegovemu obehstranemu ugodu. Britanski poudarjajo, da bi samo pozitiven izid razprave o tem vprašanju lahko rešil zvezo London — Washington. V nasprotnem primeru pa bi Veliki Britaniji na preostalo nič drugega kakor, da resno premišli o pripravi sklopke so njene sedanje obveznosti v zahodnem zavezništvo v skladu z nacionalnimi interesi.

Britanski krogi v Washingtonu pričakujejo, da bo Macmillan uspel v svojem osnovnem poslanstvu. Sporazum z Londonom je tudi v širšem interesu ZDA, kakor poudarjajo v teh krogih.

Kakor poroča AFP so večer pred sklepom predsednika Senghora žandarmerijske in policijske sile na ukaz predsednika vlade Die zavzele zgradbo narodne skupščine, medtem ko so predsedniku parlamenta Laminu Geyu prepovedali zasedati predsedniško mesto. Predsednik skupščine Gey je v spremstvu 40 (od skupno 80) poslancev zapustil prostore narodne skupščine in se s svojimi pristaši sestel v svojem privatnem stanovanju. Kakor poročajo tuje agencije, je predsednik Senghor dal soglasje za ta sestanek, na katerem je bilo po istih poročilih prisotnih sedem ministrov, ki so odstopili iz vlade. Na sestanku so izglasovali nezaupnico vladi Mamadoua Die ter sprejeli sklep o odstopitvi sedanjega premiera. Sprejeli so tudi sklep o reviziji ustave s referendumom. Po novih ustavnih določbah bi v Senegalu uvedli predsedniški sistem. Predsednik republike Senghor bi do referendumu opravljal tudi dolžnosti predsednika vlade.

Na večeršnjem zasedanju skupščine, ki ga je s svojo akcijo preprečil prvi Dia, je bila na dnevnem redu vprašanje predloga resolucije o nezaupnici vladi zaradi kritik proti predsedniku vlade v zvezi z njegovo gospodarsko politiko.

Večmesna kriza v Senegalu je s večeršnjimi dogodki dosegla vrhunec. Kriza je posledica nesoglasij med predsednikom vlade Dio in predsednikom republike Senghorjem, ki imata različna stališča glede vprašan gospodarske politike. Medtem ko je Senghor pristaš široke dejavnosti privatnih podjetij, pa se je Mamadou Dia v svoji gospodarski politiki zavzemal za uvajanje združenega kot osnovnih delov gospodarskega razvoja države. Oba sta člana Senegalskega progresivnega unije. Bivšega premiera imajo za voditelja levega krila stranke, medtem ko menijo, da predsednik Senghor zastopa profrancoske elemente notranje centra v senegalski desnari in zunanji politiki. Bivšemu premieru Dio očitajo, da si je privojsil prevlado oblasti na področju varnosti, obrambe in gospodarstva, kar je izrazilo nezadovoljstvo v skupščini.

Francosko-nemška zveza

Razgovor Schröder-Couve de Murville označujejo kot zelo važen korak v zblizevanju

BONN, 18. dec. (Tanjug.) Razgovore, ki sta jih imela v Parizu zunanja ministra Schröder in Couve de Murville, označujejo v Bonnu kot »zelo važen korak v zgodovinski francosko-zahodnonemški zblizevanju«. Oba ministra sta v »nenavadno prisrčen in izredno prijateljskem« vzdušju dosegla soglasje o formuliranju skupnega dokumenta o sodelovanju med obema državama. Ta dokument naj bi predložili predsedniku de Gaulleu in kancelerju Adenauerju v odobritev, ko se bosta sestala v drugi polovici prihodnjega meseca.

Osnova tega sporazuma je spomenika, ki jo je francoska vlada po septembrskem de Gaulloviem obisku v Zvezni republiki poslala Bonnu in ki vsebuje predloge o razširitvi sodelovanja med obema državama na političnem, vojaškem, gospodarskem in kulturnem področju, kakor

tudi zahodnonemška sporazuma o teh vprašanjih, ki se jo poslali Parizu v začetku novembra.

Adula: Nič več pogajanj s Katango

LEOPOLDVILLE, 18. dec. (Reuter.) Predsednik kongoske vlade Cyril Adula je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je smislilo obdobje pogajanj o secesiji Katange. Rekel je, da kongoska vlada proučuje zdaj načrt generalnega sekretarja OZN U Tan-ta o pomiritvi v Kongu. Ta načrt ne predvideva pogajanj. Adula je izrazil prepričanje, da se bo uspeh kaj nagle pokazal, če bodo U Tan-tov načrt v celoti in odločno urenil.

Tu so danes objavili, da je šef misije OZN v Kongu Robert Gardiner odpotoval v New York, da bi se posvetoval o položaju v Kongu.

Kitajska nota Indiji

Hongkong, 18. dec. Agencija Nova Kitajska poroča, da je kitajska zunanja ministrstvo poslalo indijski vladi noto, v kateri protestira proti »spovečanemu« preganjanju državljanz kitajskega porekla v Indiji. Nota zahteva, da izpustijo kitajske državljane, ki so jih internirali v koncentracijska taborišča, da jim vrnejo premoženje in jih odkodujejo. Razen tega naj Indija omogoči repatriacijo tistim kitajskim državljanom, ki bi se radi vrnili v domovino.

POROČILO ODBORA GATT

„Nezadostno zmanjšanje carin“

ZENEVA, 18. dec. (Tanjug.) Odbor GATT za razvoj trgovine je objavil poročilo, ki pravi, da doslej niso sprejeli zadostnih ukrepov za zmanjšanje carinskih in drugih davkov v mednarodni trgovini s državami v razvoju. Poročilo pravi, da kljub nekaterim olajšavam, ki so jih sprejele nekatere industrijske močnejše države za uvoz posameznih proizvodov iz razvijajočih se držav, proces liberalizacije je mednarodnega blagovnega

prometa ni izpolnil pričakovanj.

Proces liberalizacije mednarodnega blagovnega prometa — poudarja poročilo odbora GATT — je bil smejen in počasen.

Odbor opozarja na to, da bi se morali zunanji ministri večletnih držav zbrati na izrednem sestanku v začetku prihodnjega leta in proučiti vprašanje, kako odstraniti ovire za svobodni blagovni promet na svetu, predvsem

pa olajšati napore razvijajočih se držav za povečanje nacionalnega izvoza.

Na sedanjem sestanku sprejela GATT, na katerem so sprejeli tudi »program akcij«, ki ga je so ugotovili, da je še vedno velika korak od ugotovitve, kakšne težave imajo države v razvoju, ki bi rade povečale blagovno izmenjavo s industrijsko močnimi državami, pa do ukrepov za rešitev tega problema.

Odbor GATT zahteva, da je treba na dnevni red bližnjega ministrskega predstavnika organizacije nezgodno sprejeti tudi »program akcij«, ki ga je v Zenevi predložilo 18 držav v razvoju. Na tem sestanku ministrov bi morali posvetiti največjo pozornost omenjenemu programu, ki poudarja sedem zahtev: da je treba zmanjšati te tarife in netarifne ovire za izvoz blaga iz držav v razvoju, odpraviti (do konca leta 1965) vse kvantitativne omejitve za prodajo proizvodov teh držav na med-

narodnem svetu, predvsem

● Nadaljevanje na zadnji strani

NEMIRNA PORTUGALSKA — Ob nedavnih študentskih nemirih v Lizboni je policija portugalskega diktatorskega Salazarja zaprla in internirala več študentov, kar je izkvalo nove študentske demonstracije. Foto: AP

New York:

DEKOLONIZACIJA

Generalna skupščina je s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonialnimi državami. Rezolucija je bila sprejeta s 161 glasom proti 4 vzdržanim (Francija, Velika Britanija, Španija in Južna Afrika) sprejela amnestično resolucijo 22 majskih in afriških držav o dekolonizaciji. Rezolucija zahteva, naj države, ki imajo kolonialno premoženje, se odločijo za odločno prenehanje sodelovanja s kolonial

Odgovornost in pomoč

»Zaradi nesklepnosti je seja odpadla...«. Seje ni bilo...«. »Za drugo se morali preložiti seje...«, tako in podobna poročila smo lahko večkrat čitali v časopisih. Iz zapisnikov se ljudskih odborov pa bi lahko marsikje še posneli, da so morali sklepnost za sejo »skrpiti« in šteti kot prisotne vse opravljene odsotne odbornike.

Kaj pravijo o tem prizadevanju?

Predsednik takega ljudskega odbora:

»Odborniki bi veliko lažje in bolj disciplinirano izpolnjevali svoje obveznosti, če bi imeli boljše stike s svojimi volivci.«

Član občinskega odbora:

»Eden izmed vzrokov za slabo udeležbo je v tem, ker je na dnevnem redu dosti krat 30, 40 in še več točk. Zato je sklepanje formalistično.«

Ljudski odbor je kolektivni organ. Odsotnost odbornikov in njihovo premalo učinkovito sodelovanje gotovo vplivata na delo tega organa samoupravljanja.

Osnutek republiške ustave

naveša v 99. členu, da je dolžnost člana občinske skupščine »častna družbena obveznost« sedeti pred vsim delovno! V naslednjem členu osnutka pa lahko beremo, da pravice in dolžnosti članov občinske skupščine podrobneje določa statut občine.

Pa pogledajmo osnutke nekaterih občinskih statutar: Jesenice: »Člani občinske skupščine so za opravljanje svoje dolžnosti odgovorni občanom volilne enote in občinski skupščini. Za škodo, ki jo povzročijo pri opravljanju občinskih dolžnosti, odgovarjajo materialno občini.«

Udeležbo odbornikov pa urca drugi del tega člena, ki določa, da lahko proti odborniku, ki triletko zaporedoma ali petkrat v predstih neopravičeno ne pride na sejo, začnejo postopek za odločitev.

Ali ne bi bilo bolj učinkovito, če bi v statutu predvsem konkretno navedli, kako naj bo odbornik v stiku s svojimi volivci in kako naj bi občinska skupščina in njeni organi pomagali, da bi lahko odborniki dobro opravljali svoje dolžnosti?

Precej bolj določeno govori o tem statuta Celja in Ajdovščine:

Člani občinske skupščine so dolžni na zborih občanov

in na zborih delovnih organizacij ter v političnih in družbenih organizacijah vzdrževati stalne stike s občani svoje volilne enote. Občane morajo obveščati o delu skupščine in o svojem delu v njej. Enkrat mesečno morajo imeti v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji uradne ure za razgovore z volivci. O važnejših zadevah se je odbornik dolžan posvetovati z volivci, preden o tem sklepa skupščina. Če je odbornik o kakšni zadevi drugačnega mnenja kot občani volilne enote, mora pred sklepajočem o tem obvestiti skupščino in navesti razloge, zakaj ne zastopa mnenja volivcev.

Osnutek statuta občine

Pri navajanju med drugimi dolžnostmi, da so odborniki dolžni skrbeti za redno sklicanje zborov občanov in za izvedbo njihovih sklepov.

V žalskem statutu je med drugim določilo, da ima vsak občan pravico »zahtevati od člana občinske skupščine, da ga sprejme in seznani z delom skupščine in njenih organov.«

V nekaterih drugih osnutkih lahko beremo splošna določila, ki se v glavnem omejujejo na člani skupščine morajo biti stalno povezani s svojimi volivci in jim poročati o svojem delu... Taka določila vsebujejo skoraj vsi sedanji občinski statuti, vendar so kljub tem določilom stiki med odborniki in volivci skoraj povsod nezadostni, nestalni in omejeni le na redke zbornice.

Vsa določila statutar se glede povezave odbornika z občanom omejujejo na dolžnost odbornika, prejeti manj na obveznost skupščine in njenih organov, pa tudi na pomoč drugih, zlasti SZDL in v delovnih organizacijah, sindikata. Prav nič pa statuti ne govorijo o obveznosti občanov do svojih predstavnikov, ki so jih izvolili v različne organe. Glas za tega ali onega kandidata na volitvah ne pomeni samo, da smo ga pooblastili, naj nas vsem konkretno navedli, kako naj bo odbornik v stiku s svojimi volivci in kako naj bi občinska skupščina in njeni organi pomagali, da bi lahko odborniki dobro opravljali svoje dolžnosti?

Precej bolj določeno govori o tem statuta Celja in Ajdovščine:

Člani občinske skupščine so dolžni na zborih občanov

in na zborih delovnih organizacij ter v političnih in družbenih organizacijah vzdrževati stalne stike s občani svoje volilne enote. Občane morajo obveščati o delu skupščine in o svojem delu v njej. Enkrat mesečno morajo imeti v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji uradne ure za razgovore z volivci. O važnejših zadevah se je odbornik dolžan posvetovati z volivci, preden o tem sklepa skupščina. Če je odbornik o kakšni zadevi drugačnega mnenja kot občani volilne enote, mora pred sklepajočem o tem obvestiti skupščino in navesti razloge, zakaj ne zastopa mnenja volivcev.

Osnutek statuta občine

Pri navajanju med drugimi dolžnostmi, da so odborniki dolžni skrbeti za redno sklicanje zborov občanov in za izvedbo njihovih sklepov.

V žalskem statutu je med drugim določilo, da ima vsak občan pravico »zahtevati od člana občinske skupščine, da ga sprejme in seznani z delom skupščine in njenih organov.«

V nekaterih drugih osnutkih lahko beremo splošna določila, ki se v glavnem omejujejo na člani skupščine morajo biti stalno povezani s svojimi volivci in jim poročati o svojem delu... Taka določila vsebujejo skoraj vsi sedanji občinski statuti, vendar so kljub tem določilom stiki med odborniki in volivci skoraj povsod nezadostni, nestalni in omejeni le na redke zbornice.

Vsa določila statutar se glede povezave odbornika z občanom omejujejo na dolžnost odbornika, prejeti manj na obveznost skupščine in njenih organov, pa tudi na pomoč drugih, zlasti SZDL in v delovnih organizacijah, sindikata. Prav nič pa statuti ne govorijo o obveznosti občanov do svojih predstavnikov, ki so jih izvolili v različne organe. Glas za tega ali onega kandidata na volitvah ne pomeni samo, da smo ga pooblastili, naj nas vsem konkretno navedli, kako naj bo odbornik v stiku s svojimi volivci in kako naj bi občinska skupščina in njeni organi pomagali, da bi lahko odborniki dobro opravljali svoje dolžnosti?

Precej bolj določeno govori o tem statuta Celja in Ajdovščine:

Člani občinske skupščine so dolžni na zborih občanov

in na zborih delovnih organizacij ter v političnih in družbenih organizacijah vzdrževati stalne stike s občani svoje volilne enote. Občane morajo obveščati o delu skupščine in o svojem delu v njej. Enkrat mesečno morajo imeti v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji uradne ure za razgovore z volivci. O važnejših zadevah se je odbornik dolžan posvetovati z volivci, preden o tem sklepa skupščina. Če je odbornik o kakšni zadevi drugačnega mnenja kot občani volilne enote, mora pred sklepajočem o tem obvestiti skupščino in navesti razloge, zakaj ne zastopa mnenja volivcev.

Osnutek statuta občine

Pri navajanju med drugimi dolžnostmi, da so odborniki dolžni skrbeti za redno sklicanje zborov občanov in za izvedbo njihovih sklepov.

V žalskem statutu je med drugim določilo, da ima vsak občan pravico »zahtevati od člana občinske skupščine, da ga sprejme in seznani z delom skupščine in njenih organov.«

V nekaterih drugih osnutkih lahko beremo splošna določila, ki se v glavnem omejujejo na člani skupščine morajo biti stalno povezani s svojimi volivci in jim poročati o svojem delu... Taka določila vsebujejo skoraj vsi sedanji občinski statuti, vendar so kljub tem določilom stiki med odborniki in volivci skoraj povsod nezadostni, nestalni in omejeni le na redke zbornice.

Vsa določila statutar se glede povezave odbornika z občanom omejujejo na dolžnost odbornika, prejeti manj na obveznost skupščine in njenih organov, pa tudi na pomoč drugih, zlasti SZDL in v delovnih organizacijah, sindikata. Prav nič pa statuti ne govorijo o obveznosti občanov do svojih predstavnikov, ki so jih izvolili v različne organe. Glas za tega ali onega kandidata na volitvah ne pomeni samo, da smo ga pooblastili, naj nas vsem konkretno navedli, kako naj bo odbornik v stiku s svojimi volivci in kako naj bi občinska skupščina in njeni organi pomagali, da bi lahko odborniki dobro opravljali svoje dolžnosti?

Precej bolj določeno govori o tem statuta Celja in Ajdovščine:

Člani občinske skupščine so dolžni na zborih občanov

in na zborih delovnih organizacij ter v političnih in družbenih organizacijah vzdrževati stalne stike s občani svoje volilne enote. Občane morajo obveščati o delu skupščine in o svojem delu v njej. Enkrat mesečno morajo imeti v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji uradne ure za razgovore z volivci. O važnejših zadevah se je odbornik dolžan posvetovati z volivci, preden o tem sklepa skupščina. Če je odbornik o kakšni zadevi drugačnega mnenja kot občani volilne enote, mora pred sklepajočem o tem obvestiti skupščino in navesti razloge, zakaj ne zastopa mnenja volivcev.

Osnutek statuta občine

Pri navajanju med drugimi dolžnostmi, da so odborniki dolžni skrbeti za redno sklicanje zborov občanov in za izvedbo njihovih sklepov.

V žalskem statutu je med drugim določilo, da ima vsak občan pravico »zahtevati od člana občinske skupščine, da ga sprejme in seznani z delom skupščine in njenih organov.«

V nekaterih drugih osnutkih lahko beremo splošna določila, ki se v glavnem omejujejo na člani skupščine morajo biti stalno povezani s svojimi volivci in jim poročati o svojem delu... Taka določila vsebujejo skoraj vsi sedanji občinski statuti, vendar so kljub tem določilom stiki med odborniki in volivci skoraj povsod nezadostni, nestalni in omejeni le na redke zbornice.

„Jugovinil“ osvojil več novih proizvodov

Tovarna „Jugovinil“ je začela proizvajati novo vrsto folije, ki se razločuje od dosedanjih glede mehkoosti in razpoložljivosti barv in tudi po tem, da lahko z njo nadomestijo usnje. Pripravljajo tudi proizvodnjo umetnega usnja, ki je zelo iskano v industriji oblačil. Omenjene nove proizvode, katere smo doslej uvažali, bodo s pridom uporabili v avtomobilski industriji, železnih, v pomorstvu, prav tako pa bodo z njimi zadoščali tudi drugim potrebam.

Med novimi proizvodi tovarne „Jugovinil“ je tudi impregnirano platno za srajce, ki smo ga doslej izključno uvažali. Kako zelo pomembna je proizvodnja tega platna pri nas, priča podatek, da je samo tovarna perila iz Zagreba uvozila doslej iz Zahodne Nemčije in Italije na leto približno 100.000 m tega platna. Pričakujejo, da bo „Jugovinil“ lahko zadostil vsem potrebam domače industrije perila, to se pravi, da bo lahko proizvedel okrog 600.000 m impregniranega platna.

Tovarna „Jugovinil“ pa je osvojila tudi proizvodnjo nove mase kopolimer, ki jo potrebujejo v industriji gramofonskih plošč. Domači kopolimer po kvaliteti ne zaostaja za najboljšimi tujimi masami. Z domačo proizvodnjo kopolimerja bo tovarna povsem zadostila potrebam podjetja „Jugoton“ iz Zagreba in „Radioindus“ iz Beograda, ki izdelujeta gramofonske plošče.

V laboratorijih tovarne „Jugovinil“ pa si prizadevajo osvojiti proizvodnjo še nekaterih novih izdelkov, s katerimi bo tovarna obogatila domači trg prihodnje leto.

B. Tomić

Slab turistični promet v novembru

Po končani posezoni je turistični promet v preteklem mesecu močno nazadovol. Po pravkar objavljenih podatkih za 30 najvažnejših turističnih krajev v Sloveniji je bilo v tem mesecu zabeleženo le 68.900 prenočitev (na vrhuncu sezone v avgustu jih je bilo 525.000). Letos pa je bil turistični promet tudi manjši kakor v lanskem novembru, in sicer kar za 20.100 prenočitev ali za 22 odstotkov, kar pa bistveno ne spreminja rezultatov za vse leto. Prenočitve imajo zemskih gostov so bile v novembru sicer za 5 odstotkov večje kakor lani, zmanjšalo pa se je število prenočitev domačih gostov za 28 odstotkov. Kakor v prejšnjih mesecih gre to zmanjšanje predvsem na račun slabega prometa v šestih zdraviliščih, ki so imela v novembru le 24.800 prenočitev nasproti 37.600 lani v istem mesecu. Od skupnega zmanjšanja števila prenočitev v primerjavi z lanskim letom odpadeta torej dve tretjini na zdravilišča, ki hudo občutijo pomanjkanje gostov na račun socialnega zavarovanja.

Dosledna delitev po novih pravilnikih bi v nekaterih kolektivih res povzročila takšno nesozmerje med posameznimi člani, da novo nagrajevanje ne bi bilo dovolj spodbudno. Toda ali ga ne bi mogli z enako pravico, kot so ga zavrgli, nekoliko popraviti, prilagoditi? To bi bilo gotovo bolj, kot se vrniti na staro, ki že prejšnja leta ni ustrezala. Popravek - na staro naloženo delitve je povzročil nelagodje med posameznimi delavci, ki so po novem pravilniku

zadržali v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

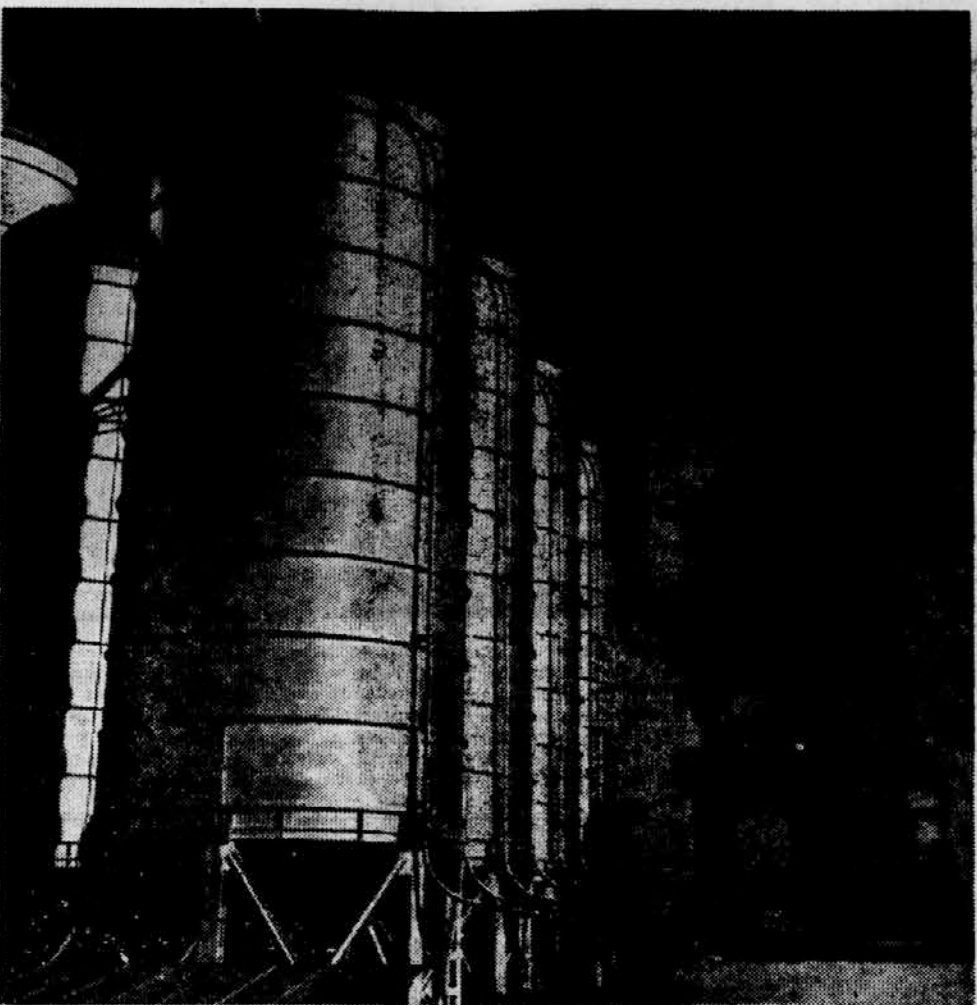
Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

Prekladalne postaje za cement

Podjetje ITAS, industrija transportne opreme iz Kovečevja, je za potrebe gradnje hidrocentral Bajina Bašta in Trebišnjice zgradilo dve prekladalni postaji za cement.

Prekladalna postaja v Gružu je bila izdelana in montirana za potrebe gradnje hidroelektrarne Trebišnjice. V silose lahko vskladajo 2400 ton cementa, ki ga ladje pripeljejo v razsutem stanju in ga s pomočjo posebnih črpalk in kompresorjev pnevmatično prečrpavajo. Od tu z avtomobili, ki so tudi izdelali Itasa, prevažajo cement na 40 km oddaljeno gradbišče.

S pomočjo teh silosov in posebnih avtomobilov za prevoz cementa bodo močno pospešili izgradnjo te velike hidrocentralne. Naj povemo, da bodo za gradnjo porabili v treh letih 300.000 ton cementa.

Na gradbišču hidrocentralne Bajina Bašta pa je Itasa postavil osem stabilnih silosov, v katerih je prostora za 4000 ton cementa. Za potrebe tega gradbišča pa bodo z avtomobili prevažali cement iz cementarne Popovca. Poleg 16 avtomobilov, od katerih vsak lahko pelje 23 ton ce-

menta, bo Itasa opremila tudi dva vagona za prevoz cementa v razsutem stanju.

Delovni kolektiv Itasa dosega tudi prve večje uspehe v izvozu. Svoje izdelke izvažajo v Urugvaj, Paragvaj, Zahodno Nemčijo, Italijo, Bolgarijo in druge države. V tujini je precejšnje zanimanje za prekladalne postaje. Dogovarjajo se, da bi zgradili prekladalno postajo tudi na Malti.

Na siliki Itasovi stabilni silosi, v vsakega gre 500 ton, in kamion za prevoz cementa.

Ivan Stoiljković

IZKUŠNJE V KMETIJSKIH ORGANIZACIJAH

Dober pravilnik raste s kolektivom

Kmetijska proizvodnja je mnogo bolj odvisna od vremena kot katere koli druga. To pa še ne pomeni, da takšni kolektivi lahko vse izjeme težav naprijeto vrenemo (razen seveda tistih, pri katerih se sklicujejo na prenehanje osepe), kot bi nekateri radi. Včasih jim vreme res povzroča mnogo težav, kar pa jih ne sme preslepiti, da bi sprejeli lastne slabosti, subjektivne vzroke, ki jih ovirajo pri gospodarjenju.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohodkov je ključna za napredek: tudi na agrokombinatu Maribor, še večji uspeh je doseglo gospodarsko podjetje Maribor. Veliko temu pa nekatere kmetijske

zadržke v posestvu še ugačijo, ali lahko bolj smelo stopijo na takšno pot, ker se boji, da se ne bi ponovile lanske slabosti. To kaže, da še niso spoznali vzrokov, zakaj s predvidenim lanskim nagrajevanjem in delitvijo osebnih dohodkov niso uspeli.

Med subjektivnimi vzroki v kmetijskih gospodarskih organizacijah, ki se močno odražajo v storitvah, v zniževanju proizvodnih stroškov in sploh v vsem gospodarjenju, bi se ustavili zlasti pri nagrajevanju po delu, pri delitvi osebnih dohodkov. Podoba je, da nekatere kmetijske gospodarske organizacije močno podcenjujejo vpliv ustreznih delitve osebnih dohodkov na proizvodnjo. Ob sestavljanju zbiranih računov za lansko leto so namreč nekatere kmetijske zadržke v mariborskem okraju zavrgle evidenco o nagrajevanju po delu, ki so jo vodile med letom, češ da bi takšna delitev povzročila med člani kolektiva preveliko nesozmerje. Osebnih dohodkov so razdelile po starem, negospodarskem načinu.

Z ustanovitvijo ekonomskih in obratniških enot so pri kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica letos toliko izboljšali lastno proizvodnjo, da po dosedanjih ugotovitvah ne bo izgube. Ustreznejša organizacija dela in delitev dohod

Pisma bralcev

Premalo učinkovita zaščita

Tovariš urednik, v zadnjem času veliko razpravljamo in pišemo o pomoči družini, varstvu otrok in podobnem. Menim, da bi morali pri tem še posebej govoriti o otrocih, rojenih izven zakona. Ti so še zlasti potrebni družbene zaščite in skrbi, kajti navadno so materialno mnogo na slabšem kot zakoniti, da ne govorim o prikradanih otrocih, ki jih družinski živeljenci, roditeljske ljubavni in podobno.

Res imamo zakonite predpise, ki pravijo, da imajo starši do nezakonskih otrok iste pravice in dolžnosti kot do zakonitih. V praksi pa so te pravice izven zakona rojenega otroka čisto močno omejene in ukrepi za njihovo varovanje premalo učinkoviti. V številnih primerih je potrebno očevostvo ugotovljati na sodišču. Prave so dolge. Ta čas prav gotovo otrok ne dobi od očeta ničesar. In ko je oče očeta ni obsojen na plačevanje vzdrževne za otroka, je spet v mnogocem odvisno od njegove dobre volje, če daje dolgi prispevek. Res je lahko oče, ki ne plačuje prispevka za vzdrževanje svojega nezakonskega otroka, obsojen na zaporno kazen. To je pa tudi v glavnem vse, kar lahko družba stori za zaščito otrok izven zakona. Tudi če zaporno kazen doseže svoj namen, v času, ko oče prestaja kazen, po navadi otrok ne dobi ničesar. Otroci pa potrebujejo sredstva za preživetje in drugo vsak dan.

Potrebno bi bilo izpopolniti zakonita določila v tem smislu, da bi lahko družba učinkovitejšo zaščitila otrokove pravice. V skrajnem primeru naj bi bila dovoljena uporaba drugega dela petega odstavka 38. člena osnutka ustave, ki dopušča prisilno zaposlitev osebe, ki je obsojena na odložen prisilni del.

Dalje mislim, da so tudi zneski, ki jih sodišče prisodi kot delež za vzdrževanje in reje otroka, mnogo premajhni. Po navadi znašajo od tisoč do tri tisoč dinarjev na mesec. Pred leti, ko so bili življenjski stroški nižji, je to bilo morda primerno, danes pa ni več. Niso pa se povečali samo življenjski stroški, temveč tudi osebnih dohodov. Res ima otrok pravico zahtevati višji prispevek, če so njegove potrebe povečale. Vendar je to spet dolga proces, ker ima prizadelet pravico ugovarjati. Ali ne bi bilo bolj učinkovito, da bi od časa do časa, zlasti na primer ko zaradi višjih stroškov zvišujejo pokojnine, potem osebnih prejemkov zaradi podražitve tega ali onega, zvišali za primeren odstotek tudi prispevke za vzdrževanje otrok, rojenih izven zakona. Kot tudi otroci, za katere je roditelj dolžan skrbeti po razvezi zakona. Namesto da otrok uveljavlja svoje pravice prek sodišča, naj bi

roje pridelati roditelj osemplavčevanje sojenega prispevka, če namreč lahko dokaže, da ga ni zmožen plačevati.

Srečko Barič, Catež ob Savi

Preberite nekaj vrstic o Livku

Tovariš urednik, na pristojnem mestu sem opozoril na pomanjkljivosti naše turistične propagande. Tržaški list »Gospodarstvo« 13. maja letos obsežno poročalo o letovanjih v Gornjem Posočju. Poudarja izreden pomen prizadevanja za razvoj zimskega in letnega turizma na Livku, ki kot športni center na Primorskem celo prednjači pred nekaterimi kraji Gorenjske.

In kaj smo storili mi? Občutke imam, da je ta kraj zastopatelj pred vsemi drugimi sredstvi. Menim, da je treba pri perspektivnem razvoju zimskega turizma usposobiti in opremiti najprej zimske smučarske centre Lokve, Livke, Log pod Mangartom in Črni vrh. Ti kraji so namreč najbolj primerni za razvoj množičnega turizma, znanost in imajo utrjeno tradicijo. Zaradi lahkega dostopa, izredno lepih terenov in neposredne bližine obsejane področja so najbolj za Tržačane, Goričane in smučarje iz Videmske pokrajine. Livke so nekako imenovani »vamski bisere«. Zakaj temu biseru ne bi z majhnimi investicijami vrnil nekdanji sloves? Če ga je nekoč vsako nedeljo obiskovalo kar 1000 smučarjev, bi jih danes bilo lahko še več. Razen majhnih ureditve na Lokvah, ki pa so še pomanjkljive, pa na Livku in Črni vrhu nismo storili še nič.

Livke bi po svoji legi lahko zadovoljili potrebam vrhunskega smučanja, na njem pa bi lahko spetjati tudi lahke proge za množično smučanje; torej komunicirajo ki drugod niti. Prakska pa kaže, da je treba na Primorskem razvijati predvsem množični zimski turizem, za kar pa bo vsekakor treba povečati restavracijske in prenočitvene zmogljivosti in zgraditi krajše smučarske vlečnice.

Te vrstice sem napisal, da bi v perspektivnem razvoju našega turizma razjasnili ali delimo na Primorskem osnovni koncept vrhunskega ali množičnega smučanja. Renabilnejši bi bil prehodni množični turizem. Navadno naših krajev ne obiskujejo petični smučarji iz zamejstva, temveč delovni ljudje z družinami, ki si žele v prostem času sprostitve na naših belih poljanah. Ti pa se ogrevajo za lepe, najbližje terene. V enem dnevu bi se našli smučarji in v večernih urah spet vrli po najbližji polni domov. Spetoma bi se zadržali v Bovecu, Kobariidu in Novi Gorici. Tem težnjam je treba prilagoditi zimski turizem. Sicer pa pričakujem, da bo

do tudi drugi povedali, kaj mislijo. In še o drugem listnem problemu.

Jože Strukelj iz Nove Gorice je na eni izmed sej OLO Gorica predlagal, naj bi krajevna skupnost Livke dobila finančno pomoč. Livčani so po mnenju odbornikov sredstva, ki so jih dobili od občine (v dveh letih približno 225 tisoč dinarjev), koristno uporabili za ureditev pašnikov, mlekarne in nekaterih drugih objektov. Občinski organi pa menijo, da so Livčani denar porabili za ožje krajevne koristi, in jim zato ne gre večje priznanje. Res ne gre za priznanje, gre pa gotovo za načela in za pravično obnovo ljudskih odbornikov.

Na Livku namreč ne urejamo mlekarne, temveč smo sami postavili temelje za novo kulturno domovino. V njej bi bile prireditve, mladina bi se sestajala v vrstniki iz Italije. Menim, da to presega okvire golih osebnih interesov. Zato se čudim, čemu negativno stališče pristojnih občinskih organov, o čemer sem govoril na enem odboju na seji OLO Gorica. Ne vem, kako si finančni organi zamišljajo delo krajevnih skupnosti. Tudi si ne znam razlagati, kaj ovira občino Tolmin pri uresničitvi predloga odbornika okrajnega ljudskega odbora Nova Gorica.

Vlado Matelič, Livke

Še o reklamah, ki ni vzgojna

Tovariš urednik, k pismu, ki je napisal J. S. iz Maribora o reklamah, ki ni vzgojna, bi rad dodal tale primer:

Poznam gospodinjico z majhnimi dohodki, ki je pred leti po objavi nagradne reklame začela kupovati detergent »Albusa«. V vsakem zavrtiku je bila sila živati, na sliki v zornem levm ali desnem kotu pa številka. Srečni dobitnik nagrade je moral zbrati toliko slik, da je iz skupnih števil na slikah lahko sestavil številko 55, kar je bilo na videz prav lahka stvar.

Gospodinja je imela že toliko raznih slik, da je iz njih sestavila številko 70, na mogoča sestavitvi številka 55, ker je imela samo parne številke. Misleč, kako blizu je sreča, je še naprej kupovala »Albusa«. Pravi strojno kupovalni aparat je kupila, da bi se ji lažje nabavila »Albusa«. Je rasla iz dneva v dan, slika z neparno številko pa ni hotela priti. Verjemite ali ne — zmanjkalo ji je denarja za mast, sladkor itn., vse zaradi nagradne reklame. Dolgo je trajalo, da je spreviedla, kako je z zadevo.

Je tako ravnila celo odrasla ženska, si lahko mislite, kako je z otroki, ki jih prezmame ta zbiralna strast. Poznam otroka, ki je številni gumi vzel proč, le sliko je obdržal.

Reklame, ki potrošnika zavezujejo, koristijo le reklama-

manom. Reklama na blago naj bo kvalitetna in cenaj Frano Kristan, Ljubljana, Runkova 6

Ali so kovanci po 50 par še plačilno sredstvo?

Tovariš urednik, pred dnevi sem hotel pri narodni banki v Slovenjem Gradcu priplačati enaka manjši del plačati s kovanci po 50 par. Blagajničarka pa teh novcev ni hotela sprejeti, češ da niso več plačilno sredstvo. Kolikor vem, doslej še ni bilo nikjer uradno objavljeno, da ti kovanci, čeprav jih je zelo malo v prometu, ne veljajo več.

Prosim za pojasnilo, ali so bili kovanci po 50 par res vzet iz prometa in kdaj je bilo to objavljeno? Maks Potočnik, Smartno pri Slovenjem Gradcu

Težave z dokumenti

Tovariš urednik, v večji zdravstveni ustanovi na Gorenjskem sem zaposlena od leta 1959. V tem času sem doživela marsikaj neprijetnega, navedla pa bom samo en primer.

Urejam si potrebno dokumentacijo za invalidsko pokojnino kot borka izpred 9. 9. 1943. Ko sem poiskala na urata ambulanta ZP, ki je tudi pod streho te ustanove, in prošla za izvide, sem prejela lepo zapeteno kuverto. Polovica izvidov pa je manjkala, in to o boleznih tik po porodu. Ponovno poizvedovanja za izvidi so bila dolgo brezuspešna — šele na intervencijo tovariša sekretarja se mi je posrečilo izbežati, kje naj bi bili: po vseh pravilih bi morali biti v ambulanti ZP. Izvidov mi bilo malo, saj sem bila tritrat v bolnišnici. Šele po daljšem prizadevanju sem dobila dva dopisa in dva izvida, in še to po tretji ovisi, da tudi tega brez izvidov o hudi boleznih po porodu.

Ob tem se sprašujem, če tudi v drugih izvidih tako »skrbno« ravnamo: iz sem jih iskal leto in pol.

Dolar-Križmanova, Golnik 60

Sedaj je na šlo

Tovariš urednik, v sredo, 12. decembra, ste objavili pismo, v katerem sem vam potolič o našem študentskem stroju. Ki sem ga kupil pred petimi meseci; imel je tovarniško napako, pa mi ga ključ jamstvo v petih mesecih niso popravili.

Se isti dan, ko je bilo pisano objavljeno, je prišel na moj dom strokovnjak Bagatovega servisa in stroji popravil: sedaj kar dobro stiva. Obhiti bil je, da se bo še oglasil ter tudi poskrbel, da dobim nazaj garancijski list. Kar se je prej vlekel, ne nesrečen, je bilo sedaj urejeno v enem dnevu.

Franc Božič, Novo mesto.

Enote garnizona JLA iz Ribnice so v soboto razkazovale razno vojaško tehniko učencem kočevskih osnovnih šol in gimnazij. Kočevske šolarje so najbolj zanimale naprave za vrzco, še posebej radijske oddajne postaje in, kot je videti na sliki, so tudi sami prekusili, kako se dá na daljavo pogovarjati brez žične zveze. Vojaki so jim razkazali še razne fotografske naprave in spustili v zrak več balonov za ugotavljanje vremena. Da bi še bolj poudarili povezanost ljudstva z našo armado, zlasti pred dnevom JLA, in se med seboj seznanili, pa so med tem, ko so si otroci ogledovali vojaško opremo, pripadniki JLA obiskali več podjetij in spoznali proizvodne postopke. Uredili so tudi posebno razstavo iz dela in življenja naših vojaških enot.

Foto: M. Cetinski

Na žalost bodo postavili spomenik padlim borcem NOV

LJUBLJANA, 18. dec. — Danes se je v Ljubljani sestalo začasno predsedstvo Zveze združenj borcev NOV Ljubljanskega, kranjskega in deloma novomeškega okraja. Novo predsedstvo se je formiralo v skladu z reorganizacijo okrajev. Za predsednika so izvolili Janeza Japlja, za podpredsednika na Ivana Bertoničja, Miloša Jančiča in Stana Bobnarja, sekretar pa bo Franc Vrhovšek.

Pred omenjeno sejo se je sestalo še dosedanje predsedstvo Zveze združenj borcev NOV Ljubljanskega okraja, ki je formiralo ločilen komisijo za postavitev spomenika padlim borcem NOV na Žalah. Nov spomenik, ki ga bo postavil arhitekt Koba, bo postavili na območju, ki stvara dela Žal, kjer so sedaj pokopani padli borci.

ra-

Mladinski seminar na Lokvah

V partizanskih Lokvah se je pričel trodnevni seminar, ki ga je priredila komisija za idejno-vzgojno delo pri okrajnem komiteju LMS Gorica. Seminar obiskuje 40 slušateljev, ki delajo v idejno-vzgojnih komisijah v mladinskih aktivih in večjih delovnih organizacijah ter šolah II stopnje. Na seminarju obravnavajo osnutke zvez, ne in republiške ustave ter vlogo komun. Predavatelji bodo mladinske aktiviste seznanili tudi z vsebino in sklepi IV. plenuma ZKJ. Sprico posebnih potreb bodo ob zaključku obravnavali oblike in vsebino idejno-vzgojnega dela posebej za delavsko in kmečko ter šolsko mladino. Na koncu bodo imeli konferenco, na kateri bodo izoblikovali sklepe.

NOVA GORICA Za dan JLA obisk pri čuvarjih naših meja

Predstavniki posameznih delovnih kolektivov, družbenopolitičnih organizacij in društev bodo za dan JLA obiskali vse obmejne karavle na naši zahodni meji. Cestniki jim bodo, se z njimi porogovorili in jim izročili darila. V Ajdovščini, Tolminu in Vilogu komun. Predavatelji bodo mladinske aktiviste seznanili tudi z vsebino in sklepi IV. plenuma ZKJ. Sprico posebnih potreb bodo ob zaključku obravnavali oblike in vsebino idejno-vzgojnega dela posebej za delavsko in kmečko ter šolsko mladino. Na koncu bodo imeli konferenco, na kateri bodo izoblikovali sklepe.

DROBEN POGOVOR

Pešči: pazite — rdeča luč!

Stekel je čez cesto, čeprav je že ugasnila zelena luč in zamezikala rumena. Kje pa hodiš, da te nič ne vidiš — sta se v isti sapi pozdravila prijatelja in obstala na vzebrhu.

— Zvečer je hokej... greš? — Avtomobil so se vsuli skozi križišče, onadva pa sta obstala med njimi.

— Kdo najbolj ovira promet?

Največ preglativ nam povzročajo pešci, ki čestokrat, kakor vidite, pozabljajo na semaforje in se kar sredi ceste zatopje v kilometrske pogovore. Vozniki osebnih in drugih avtomobilov so bolj disciplinirani, razen nekateri vztrajajo amaterski iz drugih okrajev, ki se čisto zmenejo v gostoti in semaforjem sistemu ljubljanskega prometa.

— Kako se odvija promet na novih križiščih pri podvozih Titove in Celovške ceste?

— Marsikateri voznik še ne zna izkoristiti desne pravice zavijanja v desno, (kjer so takšni pasovi) in čaka, da se na semaforju prižge zelena luč. Tudi pri razporejanju pred križiščem, kjer sta dva pasova za vožnjo naravnost, se vozniki največkrat postavljajo samo v eno vrsto. Pravilno bi se morali zaradi večje propustnosti križišča enakomerno razporejati v oba pasova.

— Kako bi še izboljšali promet v Ljubljani?

— Spomnila bom s posebnostjo na sinhronizirani semaforje — zeleni val — potem se bo promet še hitreje odvijal. Tedaj ne bo več toliko čakanja pred rdečo lučjo. — Predvsem pešci naj bi bili bolj disciplinirani.

ni—

50 vojakov na zakuski v Rogu

Včeraj popoldne je mladinski aktiv v tovarni kolez Rog pogostil 50 vojakov. Vojaki so si pred zakuskom ogledali vse oddelke tovarne.

J. V.

Izbran program na matinejah

Na plenumu, ki ga je sklical občinski komitej LMS Ljubljana-Center, so razpravljali o kulturni dejavnosti mladinskih aktivov. Med drugim so sprejeli sklep, da bodo posredovali pri kinematografskem podjetju, naj bi na matinejah predvajali le izbrane filme za mladino. Matineje namreč obiskuje predvsem mladina.

ni—

Sedem podjetij pred pripojitvijo

Jutri bo ObLO Center na svoji seji razpravljali tudi o pripojitvi sedmih manjših podjetij k večjim. Po predlogih delavskih svetov naj bi se pripojilo trgovsko podjetje »Cvetka« k »Veletekstu«, trgovsko podjetje »Galanterija-papir« iz Zagorja k založniškemu podjetju »Emka«, »Fotomaterial« k trgovskemu podjetju »Kemoservis«, »Elektro-radio servis« z Bleda k »Elektroabavi«, knjigarna »Naša knjiga« iz Litije k Državni založbi Slovenije, »Precizna mehanika« iz Maribora k podjetju za zastopstvo inženjskih tvrdk »Hermes«, obratno podjetje »Elektromontaza« k podjetju »Elektromontaza«.

ra-

Moste: brez stanovanj še 78 borcev

V občini Moste-Polje je brez ustreznih stanovanj še 78 borcev NOV. Letos so nekaterim borcem že došli stanovanj v novem bloku v Jaršah, kjer je dobilo stanovanja 12 družin. V prihodnjem letu pa bodo poskrbeli še za ostale. Svet za socialno varstvo je sprejel sklep, da bodo skupno z gospodarskimi organizacijami preskrbeli stanovanja predvsem tistim, ki nimajo možnosti sodelovati pri gradnji stanovanj.

I. V.

Predavanje o folklorni konferenci v Bruslju

V petek bo Slovensko etnografsko društvo priredilo predavanje dr. Niki Kureta o folklorni konferenci v Bruslju. To je drugo izmed predavanj, ki jih namerava to društvo prirediti v letošnji zimski sezoni. Na programu imajo še vrsto predavanj: Ljudska umetnost v Zadregi dolini na Stačerskem, Slovenska ljudska plastika, lik. Predavanja bodo v prostorih Narodopisnega inštituta predvsem za člane Etnografskega društva Slovenije.

A. P.

Vprašanja in odgovori

Ugotovitev nezakonskega očetovstva

C. O. — Rodili ste nezakonskega otroka. Ker fant, ki je otrokov oče, očetovstva neče priznati in tudi ničesar prispevati za preživljanje otroka, bi radi nasvet, kaj naj napravite?

Odgovor: Svetujemo vam, da greste k Vašemu okrajnemu sodišču, kjer boste lahko v imenu otroka dali na zapisnik tožbo na ugotovitev očetovstva in boste obenem za otroka tudi vložili ustrezno preživnino.

Povečanje delovne dobe zaposlenim vojakom invalidom

C. S. — Kot mirovni vojški invalid III. skupine ste se zaposlili s polnim delovnim časom in Vas zanima, kako se vam bo čas te zaposlitve štel v delovno dobo?

Odgovor: Po 61. členu zakona o pokojninskem zavarovanju se tudi zavarovanec, mirovni vojški invalid, invalidu od I. do IV. skupine šteje čas, ko je bil kot invalid v delovnem razmerju in je delal poln redni delovni čas, v delovno dobo s povečanjem, in sicer tako, da se šteje vsakih 10 mesecev take zaposlitve kot polno leto.

Vajeniška nagrada in izpiti

C. J. — Vaš sin je 1. 9. 1962 zaključil vajeniško dobo. Zaradi objektivnih vzrokov je

lahko opravil pomočniški izpit šele po 2 mesecih, v tem času pa je bil polno zaposlen pri moštru. Ali mu v tem času pripada le nagrada ali osebni dohodek? Ali mora plačati izpitno komisijo v znesku 5000 din sam ali mora to storiti delavca?

Odgovor: Iz 17. in 23. čl. uredbe o vajenčih (Uradni list FLRJ št. 39/52) izhaja, da pripada vajencu, dokler ne opravi zaključnega izpita, samo nagrada, šele ko izpiti opravi, mu preneha doba učena in mu je priznana strokovna izobrazba obrtnega pomočnika in v zvezi s tem tudi pravica do ustreznega osebnega dohodka. Glede stroškov izpitne komisije pa velja po 20. in 21. čl. Pravilnika o opravljanju strokovnih izpitov za kvalificiranje in visokokvalificirane delavce (Uradni list LRS, št. 37/52), da nosi vse stroške z delom komisije organ, ki je izpitno komisijo imenoval. Za opravljanje strokovnega izpita mora plačati kandidat izpitni komisiji le pristojbino v določenem znesku, ki ga določi isti organ. Razen te pristojbine se od kandidata ne sme zahtevati nobena druga pristojbina.

Nadomestilo invalidom pri nakupu motornih vozil

J. B. Jesenice — Sem invalid I. kategorije. Ali bom po 1. januarju lahko brez omejitev vozil osebni avtomobil, glede na to, da določa zakonski predpis prepoved uvoza motornih vozil po sameznikih le za 1. 1962? Ali imam pravico do nadomestila, tudi če kupim motorno vozilo za deviza sredstva?

Odgovor: Zankrat se vedno velja odredba o ureditvi uvoza motornih vozil po po-

sameznikih. (U. list FLRJ št. 18/62 in 23/62, 43/62), po kateri je posameznikom prepovedan uvoz motornih vozil vseh vrst. Verjetno pa bo še pred koncem leta izšel nov predpis, ki bo to vprašanje nadalje uredil. Kot invalid I. kategorije pa ste po 1. točki odločbe o nadomestilu, ki se priznava invalidom pri nakupu motornih vozil, upravičen do nadomestila 40% od prodajne cene motornega vozila. Odredba o prodaji osebnih avtomobilov domačega izdelka za tuja plačila sredstva (Uradni list FLRJ, št. 41/62), ki jo imate v mislih, ne omejuje nikakega regresa pri nakupu avtomobilov domačega izdelka in torej tudi VI kot invalid ne morete uživati pravice do nadomestila za s tuji plačili sredstvi kupljeni avtomobil.

V primeru, da bi se oddčili za nakup avtomobila s tuji plačili sredstvi, bi morali sami plačati polno ceno, poleg tega pa tudi takoj ob nakupu carino in druge dajatve, ki veljajo tisti dan.

Onorečne priče

K. A. — V. — Ali res ni veljavna pismena oporoka, pri kateri ne more biti priče oporočiteljeva svačinja?

Odgovor: Po izrečni določbi 2. odst. 73. čl. zakona o dedovanju ne morejo biti pri pismeni oporoki pred pričami med drugimi priče oporočiteljevi sorodniki v stranski vrsti do četrtega kolena in tudi zakonci teh sorodnikov.

Dosedanje delo cestovne

Starši in Spod. Hrastniku so sedaj zadovoljni, ker imajo njihovi otroci novo sodobno vzgojno-varstveno ustanovo. V ta namen so popolnoma obnovili bivše Pečnikovo vilo, v kateri imajo celih tri igralnice, osnovnošolski učenci pa učilnice za izdelovanje domačih nalog. V ustanovi je tudi sodobna kuhinja in jedilnica. Za vse to je prispeval kolektiv hrastniške steklarne sedem in pol milijona dinarjev. Na sliki: igralnica mladinskih celibanov.

L. H.

ADDOVŠČINA

Izpopolniti izobraževanje mladine

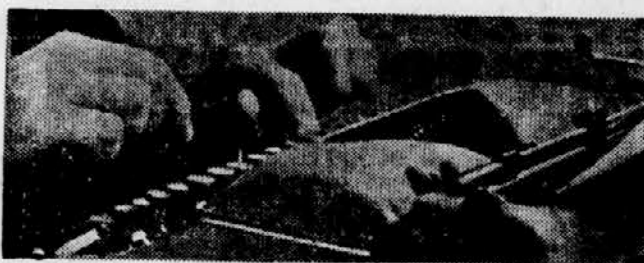
Nedavna občinska konferenca Ljudske mladine v Ajdovščini je temeljito obravnavala vzgojno izobraževalno delo v mladini v občini ter sodelovanje mladine v sistemih samouprave. Ugotovili so, da osemletne šole vse premalo pripravljajo mladino za delo in upravljanje ter je spričo tega nujno potrebno nadaljevanje družbeno ekonomskega izobraževanja v delovnih kolektivih, kjer se ta mladina usposablja.

Dosedanje delo cestovne mladine je temeljito obravnavala vzgojno izobraževalno delo v mladini v občini ter sodelovanje mladine v sistemih samouprave. Ugotovili so, da osemletne šole vse premalo pripravljajo mladino za delo in upravljanje ter je spričo tega nujno potrebno nadaljevanje družbeno ekonomskega izobraževanja v delovnih kolektivih, kjer se ta mladina usposablja.

Na konferenci so dalje ugotovili, da je od 4.620 zaposlenih v gospodarskih organizacijah kar 1.725 mlajših od 25 let. Imed vseh teh pa le 15 mladih proizvajalcev članov delavskih svetov in le 5 članov upravnih odborov. Čeprav te številke ne izražajo dejanskega sodelovanja mladine v upravljanju, so zadostne dokaz, da je treba skladno s decentralizacijo samouprave tudi hitreje vključevati in odločati mlade ljudi. Posebno nalogo bodo pri tem imele organizacije Ljudske mladine, ki doslej niso dovolj skrbela za organizirano družbeno politično izobraževanje v kolektivih.

F. K.

KUPON ZA PRAVNO POSVETOVALNICO »DELA«

LJUBLJANA: predavanje o Mišku Kranjcu — Dr. Franc Zadravec bo na Filozofski fakulteti v Ljubljani nočjo ob pol osmih predaval o pisatelju Mišku Kranjcu. Naslov predavanja je »Umetnik, njegov čas in človek«. To je že tretje zaporedno predavanje o slovenski književnosti, ki ga je v kratkem času organizirala živa ljubljanska podružnica Slavističnega društva.

LJUBLJANA: predavanje o lingvističnih metodah — Slavistično društvo Slovenije je pripravilo predavanje, ki naj po svoje prispeva k razjasnjevanju problemov v razpravah o lingvističnih metodah. V petek, 21. decembra, bo predaval ob osmih zvečer na ljubljanski filozofski fakulteti profesor dr. Pavle Ivčič iz Novega Sada o temi »Tradicionalna in strukturalistična lingvistična metoda«. Predavatelj bo pojasnjeval osnovne znanstvene vidike.

LJUBLJANA: večer lužikosrbske poezije — V petek je priredilo Društvo književnih prevajalcev Slovenije večer lužikosrbske poezije. Znani slikar in književnik Měrćin Nowak-Njechorńsky iz Budyšina, s katerim objavljamo razgovor na sosednji strani, je imel predavanje o lužikosrbski upodabljalosti umetnosti in književnosti. Slovenske prevode je recitiral član SNG Branko Miklavc.

LJUBLJANA: naša prosvetna delegacija v SZ — V Sovjetsko zvezo je odpotovala skupina jugoslovanskih pedagoških znanstvenih delavcev, v katerih je tudi direktor Zavoda za napredek šolstva LRS Vladimir Cvetko. Jugoslovanska delegacija vrača obisk sovjetski delegaciji, v kateri sta bila vodja dveh visokih znanstvenih pedagoških institucij v Moskvi dr. K. A. Ivanovič in D. E. Alšov, ki sta obiskala našo državo v začetku prejšnjega meseca. Naši pedagoški strokovnjaki bodo ostali v SZ do konca meseca.

LJUBLJANA: idejna vzgoja v osnovnih šolah — Konec decembra bo Centralni komite LRS organiziral posvetovanje o idejni vzgojnem delu na osnovnih šolah. Sedaj zajema ta vzgoja večinoma le ustajne oblike, kot so mladinske ure in klubi OZN. Te oblike so sicer primerne, vendar bodo skušali na posvetovanju najti nove vsebine in organizacijske koncepte.

ZAGREB: nastop pantomimikov — Skupina zagrebških pantomimikov, ki se je razvila iz pantomimске sekcije KUD gluhih »Josip Medved«, je te dni priredila lepo uspeh večer pantomime. Uprizorili so pantomime »Dokaz« Mirka Božića, »Barkarole« Dobrice Stefanovića in »Detektivski zgodbi Marije Fanuice.

BEOGRAD: gostovanje sarajevskega gledališča — Na gostovanju v Beogradu so člani sarajevskega narodnega gledališča izvedli predstavo »Molierove učene ženske«. Delo je kot gost redar ljubljanski režiser Slavko Jan. Sarajevčani bodo s tem delom gostovali še v Novem Sadu, Dobruju, Tuzli in Zenici.

BEOGRAD: koncert Dubravke Tomšić — V dvorani Kolarčeve univerze je bil v petek zvečer koncert pianistke Dubravke Tomšić.

koncert pianistke Dubravke Tomšić. Ob spremljavi simfonije orkestra Doma JLA je pianistka pod vodstvom dirigenta Franca Kljarića interpretirala Beethovnov klavirski koncert št. 5.

BEOGRAD: izid pomembne knjige — Založba »Kultura« je poslala na knjižni trg knjigo Ivana Supka »Superbomba in kriza zavesti«. V njej ta jugoslovanski znanstvenik išče poti iz krize današnjega človeštva, nad katerim visi antagonizem dveh nasprotnih sil: biološke. Sodobna filozofija naj po mnenju pisca obravnava mlit kot vprašanje nadaljnega obstoja človeštva.

BEOGRAD: razstava Mehe Sefića — V foyeru dvorane Doma sindikatov so odprli razstavo znanega mostarskega slikarja Mehe Sefića. Umetnik se je beograjskemu občinstvu predstavil s 30 eksponati — olji, risbami in temperami, na katerih je upodobil pretežno krajine.

NOVI SAD: zasedanje jugoslovanskih poklonih gledališč — Na razširjenem zasedanju jugoslovanskih poklonih gledališč, ki se je končalo predpisno, so predlagali, da bi za srbsko-hrvatsko jezikovno področje osnovali skupni gledališki inštitut, dalje gledališko biblioteko, jugoslovansko gledališko revijo in servis za nakup raznega tehničnega materiala. S tem bi izpolnili program dela te najvišje gledališke institucije pri nas, ki namerava izdati še almanah jugoslovanskih gledališč, gledališki informator in bibliografije vseh dramskih del iz jugoslovanske književnosti. Prihodnje leto naj bi razpisali tudi natečaj za sodobno dramsko delo, opero in balet. Natečaj za dramo naj bi postal stalen.

BAČKA TOPOLA: 10-letnica umetniške kolonije — V Bački Topoli so slovesno proslavili 10-letnico ustanovitve umetniške kolonije. V tej koloniji se vsako leto zbira več znanih umetnikov, ki pomladi in jeseni prirejajo slikarske razstave. V okviru proslave so odprli stalno slikarsko galerijo, posebej pa so svoja dela razstavili Miloš Bajlić, Zoran Petrović, Stevan Maksimović, Jozef Ač in Pale Petrik.

PRAGA: Vukotičev roman v češčini — Roman znanega črnogorskega književnika Ačev Vukotića »Mrtvo dubokov«, za katerega je avtor prejel letošnjo 13-julijsko nagrado, bo v kratkem izšel v češkem prevodu pri eni izmed znanih praških založb.

PRAGA: najboljši brane knjige v ČSSR — V češkoslovanskih knjigarnah so letos bralci najbolj povpraševali po teh treh romanih: na prvem mestu je že nekoliko ostareli Wassermannov roman »Afera Maurice«, na drugem mestu Druonove »Velike družine«, na tretjem pa delo mladega sovjetskega pisatelja Aleksijanova »Prijetelj«, ki je pred kratkim izšlo tudi pri nas.

PARIZ: obisk sovjetskih književnikov — Na povabilo francoskega Društva prijateljev književnosti so prispeli v Pariz ugledni predstavniki treh generacij sovjetske književnosti. To so Konstantin Paustovski, Viktor Nekrasov in eden izmed najbolj znanih predstavnikov sovjetske mlade poezije Andrej Voznesenski. Sovjetske literarne goste so v Parizu sprejeli z velikim zanimanjem.

FIRENCE: nagradni nemški film — Na mednarodnem festivalu entnografskih in socioloških filmov v Firenzi je dobil prvo nagrado zahodnonemški film »Jugo«, ki prikazuje življenjske pogoje in agrarno reformo v južni Italiji. Nagradni kratkometražni film je kanadski film o pevcu Paulu Anki »Osmilje ni deček«.

EDINBURGH: priprave za prihodnje leto — Lord Harewood, direktor edinburškega glasbenega festivala je povedal, da namerava festivalno prireditve v prihodnjem letu posvetiti Beli Bartoku in Madžarski. (Letos: Dimitrij Šostakovič in Rusija.)

NEW YORK: prodali so prvi izvod »Alice v čudežni deželi« — Ljubitelj in zbiralac knjig Lew David Feldman je na javni dražnji kupil prvi izvod slavne pravljice Lewisa Carrolla »Alice v čudežni deželi«, ki je bil tiskan leta 1865. Za knjigo je plačal 16.000 dolarjev.

JUBILANTI SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI. V prostorih Društva slovenskih književnikov so v ponedeljek zvečer na intimni slovesnosti počastili tri markantne osebnosti iz sodobne slovenske književnosti, ki so v zadnjih mesecih praznovali visoke življenjske jubileje. O stavljenju Juža Kozaku, dr. Alojzu Gradniku in dr. Danilu Lokarju (na sliki) je ob tej priložnosti govoril kritik Mitja Mejak.

Foto: Leon Dolinšek

Glasbeni dogodki

Mojster Mstislav Rostropovič

Kot vse kaže, se je Alojz Srebotnjak, eden izmed najvidnejših predstavnikov naše skladateljskega rodu, po začetnem omahovanju dokončno odločil za dodekafonsko glasbo. Tega mi je žal, zakaj posebna vrednost njegovih prvih skladb je bila v tem, da so razodevale značilen slovenski lirizem, da je iz njih velja značilna mehka in topla slovenska čustvenost, o kateri v njegovih rafiniranih skonstruiranih serijskih skladbah spora ne najdemo sledu. Pravcar se torej ne morem prav oregati za to njegovo najnovejšo muziko, njegovi Monologom za flauto, oboe, rog, godala in timpane nikakor ne smem odreči dolžnih mikavnosti. Za sama osnovna zamisel tega dela se

tom je izvenela izpod njegove čudežne pristave vsake, bodisi se tako drobna in krhka glasbena misel! Ogromen vtis, ki ga je napravil z interpretacijo tega koncerta, je slavni mojster še stopnjeval z Bachovo Sarabando, ki jo je dodal na nenehni aplavz publike. V tej preprosti skladbi, podani s takšno notranjo intenzivnostjo, se nam je bolj kot kdaj razodela vsa brezdnanja globina Bachove muzike.

Dirigent je stal skoraj pred neizvedljivo nalogo: kako v koncertu čimmanj ovirati vrtoglavi polet sijajnega solista. Bogu Leskovic je to težko in delikatan nalogo opravil presenetljivo uspešno. V glavnem je zelo točno sledil solistu in tudi v pogledu zvočnosti mu je uspelo najti vedno pravo razmerje med orkestrom in solisti.

Za zaključno skladbo koncerta si je dirigent izbral Čajkovskega simfonijo Manfred — nekoliko dolgovozno in čustveno nabrekli delo. Pod silnim vtisom Schumannovega koncerta, sem uspel do kraja poslušati samo prvi stavek, pri čemer sem dobil o izvedbi zelo ugoden vtis.

Pianistka Marcella Pasquali
V mali filharmonični dvorani je gostovala mlada italijanska pianistka, učenka Carla Zecchija Marcella Pasquali. Za svoj spored si je izbrala Clementijev Sonato v h-molu, Beethovnov Sonato v C-duru op. 53 (Waldstein), Chopinov Balado v f-molu ter skladbe Turina, Cammarota in Constanesca.

Program je izvedla v teh

dozvojlivo. Škoda je le, da je njen glas v vokalnih nekoliko stisnjen in rezek in da so v njenem petju opazne nekatere tehnične pomanjkljivosti (počasen vibrato, prenizka intonacija). — V ostalem pa je potekala predstava na muzikalnem oziru dokaj za-

Makedonska gostja v »Rigolettu«
Pri sobotni predstavi »Rigoletto« je gostovala v vlogi Guide sopranistka Paulina Apostolova, prvakinja skopske Opere. Pevka, ki smo jo to pot že drugič slišali na našem odru, je ustvarila s hitretno vlogo v igralskem in muzikalnem oziru dokaj za-

Versaillski komorni orkester
Posebna mikavnost komornega orkestra iz Versailles je bila v tem, da je njegov spored obsegal poleg drugih tudi dela mojstrov francoskega glasbenega baroka, ki jih pri nas le zelo redko slišimo. Tako smo imeli priložnost spoznati nekaj pravih biserov iz bogate francoske baročne glasbene zakladnice: de Lalanda »Symphonies pour les soupers du roy« — torej neke vrste dvorno glasbo, Clérambaultovo sonato »La Magnifique« in Leclairov Koncert za godala. Poleg tega so imeli gostje na sporedu še Mozartovo Divertimento v F-duru, Weberovo Suito za godala in čudovito Simfonieto Alberta Roussela.

Versaillski orkester, ki ga vodi dirigent Bernard Wahl, se je predstavil kot komorni ansambel odličnih kvalitet. Predvsem je treba poudariti njegovo popolno vigranost in zvočno homogenost. Le redki so orkestri, ki se lahko po našajo s tolikšno preciznostjo v nastavitvah in s tolikšno jasnostjo v fraziranju in artikulaciji. Ta odlika ansambla je prišla do izraza zlasti v interpretaciji del starih francoskih mojstrov. Za poznavalca glasbene umetnosti je bila interpretacija teh del še toliko bolj zanimiva, ker so nam izvajalci »samo prikazali«, kako se dela francoskih baročnih mojstrov stilno edino pravilno izvajajo. To izredno stilno kulturo gostov je bilo mogoče spoznati zlasti v primerjanju njihove interpretacije »ednate in krepke muzike baročnih mojstrov s hvedbo lahкотnega in prošnjega Mozartovega Divertimenta. Kolikšna razlika v na-

Nekega nepozabnega je bil Schumannov koncert za čelo in orkester s čelistom Mstislavom Rostropovičem kot solistom. Schumannov koncert za čelo — ta čudna, nekam vase zaprta in razdvojenost muzika je našla v velikem sovjetskem violončelistu edinstvenega interpreta. Koliko lepote in poezije je bilo v vsakem tonu, s kakšnim vznemirjenim notranjim trepe-

koncertu čimmanj ovirati vrtoglavi polet sijajnega solista. Bogu Leskovic je to težko in delikatan nalogo opravil presenetljivo uspešno. V glavnem je zelo točno sledil solistu in tudi v pogledu zvočnosti mu je uspelo najti vedno pravo razmerje med orkestrom in solisti.

Za zaključno skladbo koncerta si je dirigent izbral Čajkovskega simfonijo Manfred — nekoliko dolgovozno in čustveno nabrekli delo. Pod silnim vtisom Schumannovega koncerta, sem uspel do kraja poslušati samo prvi stavek, pri čemer sem dobil o izvedbi zelo ugoden vtis.

Mojster Mstislav Rostropovič

Kot vse kaže, se je Alojz Srebotnjak, eden izmed najvidnejših predstavnikov naše skladateljskega rodu, po začetnem omahovanju dokončno odločil za dodekafonsko glasbo. Tega mi je žal, zakaj posebna vrednost njegovih prvih skladb je bila v tem, da so razodevale značilen slovenski lirizem, da je iz njih velja značilna mehka in topla slovenska čustvenost, o kateri v njegovih rafiniranih skonstruiranih serijskih skladbah spora ne najdemo sledu. Pravcar se torej ne morem prav oregati za to njegovo najnovejšo muziko, njegovi Monologom za flauto, oboe, rog, godala in timpane nikakor ne smem odreči dolžnih mikavnosti. Za sama osnovna zamisel tega dela se

tom je izvenela izpod njegove čudežne pristave vsake, bodisi se tako drobna in krhka glasbena misel! Ogromen vtis, ki ga je napravil z interpretacijo tega koncerta, je slavni mojster še stopnjeval z Bachovo Sarabando, ki jo je dodal na nenehni aplavz publike. V tej preprosti skladbi, podani s takšno notranjo intenzivnostjo, se nam je bolj kot kdaj razodela vsa brezdnanja globina Bachove muzike.

Dirigent je stal skoraj pred neizvedljivo nalogo: kako v koncertu čimmanj ovirati vrtoglavi polet sijajnega solista. Bogu Leskovic je to težko in delikatan nalogo opravil presenetljivo uspešno. V glavnem je zelo točno sledil solistu in tudi v pogledu zvočnosti mu je uspelo najti vedno pravo razmerje med orkestrom in solisti.

Za zaključno skladbo koncerta si je dirigent izbral Čajkovskega simfonijo Manfred — nekoliko dolgovozno in čustveno nabrekli delo. Pod silnim vtisom Schumannovega koncerta, sem uspel do kraja poslušati samo prvi stavek, pri čemer sem dobil o izvedbi zelo ugoden vtis.

Pianistka Marcella Pasquali
V mali filharmonični dvorani je gostovala mlada italijanska pianistka, učenka Carla Zecchija Marcella Pasquali. Za svoj spored si je izbrala Clementijev Sonato v h-molu, Beethovnov Sonato v C-duru op. 53 (Waldstein), Chopinov Balado v f-molu ter skladbe Turina, Cammarota in Constanesca.

Program je izvedla v teh

dozvojlivo. Škoda je le, da je njen glas v vokalnih nekoliko stisnjen in rezek in da so v njenem petju opazne nekatere tehnične pomanjkljivosti (počasen vibrato, prenizka intonacija). — V ostalem pa je potekala predstava na muzikalnem oziru dokaj za-

Makedonska gostja v »Rigolettu«
Pri sobotni predstavi »Rigoletto« je gostovala v vlogi Guide sopranistka Paulina Apostolova, prvakinja skopske Opere. Pevka, ki smo jo to pot že drugič slišali na našem odru, je ustvarila s hitretno vlogo v igralskem in muzikalnem oziru dokaj za-

Versaillski komorni orkester
Posebna mikavnost komornega orkestra iz Versailles je bila v tem, da je njegov spored obsegal poleg drugih tudi dela mojstrov francoskega glasbenega baroka, ki jih pri nas le zelo redko slišimo. Tako smo imeli priložnost spoznati nekaj pravih biserov iz bogate francoske baročne glasbene zakladnice: de Lalanda »Symphonies pour les soupers du roy« — torej neke vrste dvorno glasbo, Clérambaultovo sonato »La Magnifique« in Leclairov Koncert za godala. Poleg tega so imeli gostje na sporedu še Mozartovo Divertimento v F-duru, Weberovo Suito za godala in čudovito Simfonieto Alberta Roussela.

Versaillski orkester, ki ga vodi dirigent Bernard Wahl, se je predstavil kot komorni ansambel odličnih kvalitet. Predvsem je treba poudariti njegovo popolno vigranost in zvočno homogenost. Le redki so orkestri, ki se lahko po našajo s tolikšno preciznostjo v nastavitvah in s tolikšno jasnostjo v fraziranju in artikulaciji. Ta odlika ansambla je prišla do izraza zlasti v interpretaciji del starih francoskih mojstrov. Za poznavalca glasbene umetnosti je bila interpretacija teh del še toliko bolj zanimiva, ker so nam izvajalci »samo prikazali«, kako se dela francoskih baročnih mojstrov stilno edino pravilno izvajajo. To izredno stilno kulturo gostov je bilo mogoče spoznati zlasti v primerjanju njihove interpretacije »ednate in krepke muzike baročnih mojstrov s hvedbo lahкотnega in prošnjega Mozartovega Divertimenta. Kolikšna razlika v na-

Nekega nepozabnega je bil Schumannov koncert za čelo in orkester s čelistom Mstislavom Rostropovičem kot solistom. Schumannov koncert za čelo — ta čudna, nekam vase zaprta in razdvojenost muzika je našla v velikem sovjetskem violončelistu edinstvenega interpreta. Koliko lepote in poezije je bilo v vsakem tonu, s kakšnim vznemirjenim notranjim trepe-

koncertu čimmanj ovirati vrtoglavi polet sijajnega solista. Bogu Leskovic je to težko in delikatan nalogo opravil presenetljivo uspešno. V glavnem je zelo točno sledil solistu in tudi v pogledu zvočnosti mu je uspelo najti vedno pravo razmerje med orkestrom in solisti.

Za zaključno skladbo koncerta si je dirigent izbral Čajkovskega simfonijo Manfred — nekoliko dolgovozno in čustveno nabrekli delo. Pod silnim vtisom Schumannovega koncerta, sem uspel do kraja poslušati samo prvi stavek, pri čemer sem dobil o izvedbi zelo ugoden vtis.

Iz pogovora z dekanom fakultete za strojništvo

Gospodarska konkurenčnost se začne na fakulteti

Pogovor z dekanom ljubljanske fakultete za strojništvo prof. ing. Albertom Struno o sodelovanju med fakulteto in industrijo je razkril nekaj novih oblik takega sodelovanja, še bolj pa nas je opozoril na resnico, ki tudi sodi na področje medsebojne odvisnosti fakultete in industrije, na to, da se začne gospodarska konkurenčnost industrije že na fakulteti, pri tem, ali se študent resnično usposobi za proizvodnjo ali pa se ne.

Ko govorimo na splošno in upravičeno o tem, da se sodelovanje med industrijo in fakultetami slabo, moramo pri strojni fakulteti omeniti vsaj to, da so posamezni profesorji s te fakultete najbolj in obenem zelo iskani strokovni izvedenci in svetovalci za nekaj naših podjetij. Iz tega lahko povzamemo vsaj dva zaključka: da fakulteta po tej plati nepsredno sodeluje s proizvodnjo in da je vrhunskih izvedencev premalo.

Fakulteta za strojništvo se lotova nove oblike za to, da bi dobila kar najbolj ustvarjalni stik s prakso. Kmalu bodo imeli na fakulteti tako imenovani litostrojarski teden. Tedaj bodo predavali na fakulteti strokovnjaki iz Litostroja. Potem bodo organizirali ciklus litostrojarske prakse. Fakulteta bo takrat zdelala, kateri strokovni problem najbolj tiščijo ljudi v tem podjetju ali vsaj to, kateri jim najbolj zanimajo; o tem jim bodo potem predavali profesorji strojne fakultete. Razen tega pa bodo med takimi sodelovanjem tudi kar najbolj spoznali strokovni kader iz podjetja, da bi ga potem, ko se fakulteta razširi, lahko pritegnili predavati na fakulteto.

Ob stikih fakultete z Litostrojem moramo omeniti še, da bo fakulteta organizirala za podjetje izredni študijski prtega tipa za najmanj 25 ljudi, podjetje pa bo pomagalo pri inštrukciji in s pripomočki. Načrtujejo tudi vsa potrebna — in že pripravljena skripta, a ne samo za svoje študente, marveč tudi za potrebe fakultete.

Kakor so take oblike medsebojnega sodelovanja hvalne, pa bi vendar pomislek samo drobec, ko bi se fakulteta omejevala na eno samo podjetje. Zatorej imajo v načrtu podobne tedne še s trboveljsko strojno tovarno in potem s celjskim in gorenskimi območjem.

Iz neposrednih stikov s podjetji se fakulteti razkrijejo tudi konkretne potrebe po kadrih. V Litostroju so zvedeli, da imajo tam samo 45 strojnih inženirjev in da bi tam takoj potrebovali še 50 nadaljnjih inženirjev strojne stroke. Upoštevaje perspektivni razvoj pa v Litostroju pravi, da bi morali dobiti za naprej vsako leto 50 novih inženirjev.

To je eno samo znamenje za to, da potrebujemo mnogo tega kadra. Zelo zgornja je številka, ki pove, da smo imeli pred dvema letoma v vsej slovenski industriji kovinske stroje vsega skupaj 174 inženirjev, od tega 124 strojnih, 16 elektro inženirjev, 10 inženirjev kemije in 24 drugih. Na vsakega izmed njih je prišlo menda 600 milijonov bruto produkta; ta številka pove bržkone še več kot vse izjave naših podjetij kovinske stroke, da jim inženirjev primanjkuje (Strojna tovarna Trbovlje, Kidričevo, Tovarna emajlirane posode, Impol ipd.).

Da si industrija lahko obeta napredek samo s strokovnjaki, je zelo znana resnica, ki ji ni mogoče uparjavati. Pri njej pa lahko in tudi v resnici ločujemo več vidikov in med njimi se ustajamo predvsem pri dobi, tretjega pa zamenjamo. Razmišljamo, koliko strokovnjakov potrebujemo, še bolj pereče se nam zdi, kakšni naj bodo

tako imenovani industrijsko revoluciji.

Zato so loški muzealci — pobudnik te zamisli je ravatelj Andrej Pavlovec — sklenili prenesti v grajski park staro Škoparjevo domačijo s Fuštala: zaradi vrste zanimivih in značilnih elementov se jim je zdelo med nekaterimi »konkurentkami« iz okolice še najbolj primerna. In res bi težko našli zanimivejšo stavbo. V svojih osnovah sega v konec XVII. stoletja — portal je še značilno »gotosko« prirekan — in je z raznimi dozidavami in predelavami dobila današnja dokončno obliko najbrž v prejšnjem stoletju. Gre za s slamo krito hišo, leseno, ki pod svojo streho združuje poleg bivališča za ljudi (leseni del) še zidano klet, hlev, svinjak in odprt pod. Notranja oprema je originalna in obnovljena do take natančnosti, da je stara Škoparjeva mama, ki se je tudi udeležila otvoritve »skansena« — njene bivše domačije — izrazila odobravanje, češ, saj je še lepše urejeno, kot je bilo pri nas!

K tej domačiji spada seveda še koselec in obeležjak s starimi, poslikanimi panjskimi končnicami, poslikano znamenje na veliki čestnji in sgar-

njihovi profil, premalo pa se upravlja, kako se ti strokovnjaki usposablajo, kakšne možnosti imajo, da bi na fakulteti res dobili tisto, kar bi morali.

Na fakulteti za strojništvo trdijo, da sedaj iz mladosti ljudi ne moremo vzgojiti, da ne morajo izoblikovati strokovnjakov, kakor bi bilo potrebno in kakor bi bilo mogoče v ugodnejših razmerah. Če so stoli v predavalnici zasedeni — računsko — dva do šestkrat hkrati, če pride en asistent na 42 študentov, če nadalje ni demonstrativnega materiala in ne prostora zanj, potem bo verjetno res, da fakulteta daje študentu teoretično možnost, da ga pa v resnici ne more vzgojiti. Ni mogoče imeti stikov s posameznimi študenti in ni mogoče govoriti o resničnem usmerjanju in ne o vseh drugih nujnih stvareh.

Tako je jasno, da kakšna naša industrijska panoga poskuša konkurirati s tujo z neenakih starih osnov že v temelju, pač zato, ker naši strokovnjaki med študijem na fakulteti je objektivnih pogojev ne dobe tistega, kar lahko — vsaj po znanjih možnostih — dobijo študenti na nekaterih tujih primerih o premljenih izobraževalnih zavodih.

Ko se torej pogovarjamo o gradnji novega poslopja za strojniško fakulteto v Ljubljani, je treba upoštevati še en vidik: svetovno konkurenco v kadrih. Mimo razsežnosti gradnje in opremljenosti za kar najbolj sodoben pouk je zelo pomembno še to, kdaj bodo začeli graditi. Vsako zamujeno leto pri gradnji fakultete pomeni namreč najmanj tri zamujena leta v industriji oziroma v njeni konkurenčnosti v svetu. Kolikor bomo zamudili, toliko dlje bomo venomer samo govorili, da potrebujemo prvo vrstne konstruktorje, nič slabše tehnologije in odlične organizatorje dela...

S. Kalinšek

420 knjig v enem letu

Razburjenje zaradi učbenikov, ki jih nimamo, ki so predragi, ki so neustrezni in tako dalje, se je z začetkom poletja poleglo — do prihodnje jeseni. Vendar pa nas to ne opravičuje, da bi ta čas ne delali in da bi molčali. Zato pogledimo, kako imajo urejeno politiko izdajanja učbenikov v drugih republikah, na primer v Srbiji.

Tovariš Lazar Praštalo, urednik za strokovne učbenike, je dejal, da je bil njegov »Zavod za izdajanje učbenika NR Srbije« ustanovljen leta 1958. Izdaja učbenike za vse šole — od osnovnih do visokih šol. Za visoke šole še ne izhajajo vsi učbeniki pri tem zavodu, za vse druge šole pa izdaja učbenike samo ta zavod. Razen v srbsko-hrvatskem jeziku izdaja knjige tudi v materinskih jezikih za šiptarsko in bolgarsko narodnostno manjšino. Za izdajanje knjig v šiptarskem jeziku ima zavod svoj oddelk v Prištini.

V zavodu je zaposlenih 80 ljudi. Vzdržuje se sam, kajti ne dobiva nobenih dotacij! Lani, to je leta 1981 je izdal 420 del, ki so izšli v 8 milijonih izvodov.

Tovariš Praštalo je dejal, da je cilj zavoda, da izdaja učbenike za vse vrste šol, da so te knjige kvalitetne in kar najbolj poceni. Za osnovne šole, v katerih so uvedli reformirane učne programe frontalno, to je hkrati v vseh razredih, je uspel izdati vse učbenike v dveh letih, za srednje šole, ki se prav v tem času reformirajo, pa bo skušal izdati celoten fond potrebnih učbenikov v prihodnjih treh letih. Za gimnazije, ki je pri njih dobesedna, je izdal doslej okrog 90 odstotkov učnih knjig.

Zanimivo je, da pri tem zavodu ne izhajajo le učbeniki, temveč tudi priročniki za učni kader. Tako sta izšla na primer priročnika za likovno in glasbeno vzgojo v šolah.

Cena večine učbenikov je majhna, nekako med 100 in 300 din. Oprema seveda pri takšni ceni ni mogoče biti luksuzna, je pa vendar solidna. Kavnajo se po zahtevi javnosti, ki hoče cenene učne knjige. Na vsakem učbeniku obvezno tiskajo tudi ceno!

Rokopise za učbenike dobiva zavod na osnovi razpisa. Kadar nanj ni odziva in kadar na rezultate razpisa zaradi naglice ni mogoče čakati, sklepa zavod direktne pismene dogovore z ustreznimi strokovnjaki. Tak je bil primer pri učbenikih za gimnazije. S pismenim odgovorom si zavod zagotovi, da mu bo avtor v predvidenem roku dal rokopis, češar si na drug način ne bi mogel zagotoviti. S takim delom je na primer uspelo zavodu, da je nad polovico učbenikov za osnovno šolo izdal v manj kot poldrugem letu dni.

Vsi ti učbeniki seveda niso imeli tiste kvalitete, ki jo trajni učbeniki brezpopojno morajo imeti. Zato prehajajo v drugi fazi k kvaliteti. V razpisih, ki jih izdajajo postopno — po potrebi, si jo hočejo zagotoviti s primerno stimulacijo. Razen honorarja predvideva razpis še po 300.000 din kot razpisno nagrado. Avtorji njihovih učbenikov niso samo iz Srbije, temveč tudi iz drugih republik.

Prav ta padelek pa je dal povod za vprašanje, če je realna možnost, da bi nekatere učne knjige, tiskali enake za vso državo. Tovariš Praštalo je menil, da je za mnoge strokovne predmete to nedvomno mogoče. Štiri republike imajo enak jezik, za drugi dve, to je za Slovenijo in Makedonijo, pa bi izšli v njenih jezikih. Tak način izdajanja bi bil cenejši in hitrejši, kvaliteta pa bi bila boljša.

Ob koncu še tosi: v Srbiji imajo poseben zavod za izdajanje učbenikov, ki učbenike izdaja, spremlja in popravlja. V Hrvatski imajo podjetje školske knjige, ki opravlja podobno poslanstvo. Zavod za izdajanje učbenikov so ustanovili pred kratkim v republiku Bosni in Hercegovini, snujejo pa ga tudi v Makedoniji. V Sloveniji pa se s tem delom ukvarjajo posebne komisije, skupine in tako naprej. Prav gotovo so tehtni vzroki za to, da je pri nas tako in ne drugače. Vendar pa bi ob primerljavi uspehov n. pr. srbskega zavoda z našim počasnim sistemom izdajanja učbenikov marsikdo rad vedel, kako je pri nas zagotovljeno, da bomo pravčasno dobili učbenike za reformirane gimnazije, snujajo se poklicne šole in za preostale šole, ki tudi še nimajo ustreznih pogojev.

J. S.

Premiera »ANDORRE«. Drveni bodo v ljubljanski Drami prvič uprizarili dramo švicarskega pisatelja Maxa Frischea »Andorra«, ki jo je prevedla Maja Golobova. Uprizoritev so pripravili režiser in scenograf Viktor Molka, avtor spremne glasbe Marjan Vodopivec, kostumograf Alenka Barlova in člani dramskega igralnega zbora, med katerimi so Polde Bibič, Ljilja Fotekar in Maks Furjan (na sliki v prisoru, posnetem na generalni). Foto: Leon Dolinšek

Foto: Leon Dolinšek

O DELU BEOGRAJSKEGA ZAVODA ZA IZDAJANJE UČBENIKOV

BILANCA PIONIRSKIH IGER V LJUBLJANSKEM OKRAJU

Dobri in ohrabrujoči dosežki

Telesna vzgoja je tudi kot učni predmet dobila več veljave, igre pa so razgibale tudi telesnovzgojne učitelje in profesorje za poglobljeno delo med najmlajšimi

Akcija Jugoslovanskih pionirskih iger je končana. Zaključeno je enoletno obdobje prizadevanj za krepitve materialne osnove in množične udeleževanje pionirskih telesnih vzgoj. Rezultati so razveseljevali, vendar bi bilo napak, če bi ob zaključku JPI 1962 živeli v veri, da je bilo opravljeno vse. Večkrat tudi telesnokulturna društva niso znala izkoristiti vseh možnosti.

Zimska kopa (Posnetek iz Mojstrane)

Predvsem je ugodna ugotovitev, da je bila telesna vzgoja kot učnemu predmetu posvečena mnogo večja pozornost kot doslej. Okrajni odbor JPI in okrajna zveza za telesno kulturo sta dali zdravju pobudo za trdnostjo organizacijsko obliko društvenih telesnovzgojnih učiteljev in profesorjev, ki naj ne bi skrbela le za strokovno vzgojo članstva, temveč mnogo več. Gre za organizirano dejavnost, tudi v okviru šolskih športnih društev, za strokovno pomoč pri obravnavanju celotne strokovne problematike posameznih občin itd. Pionirske igre v ljubljanskem okraju so prispevale, da je kvaliteta pouka telesne vzgoje na šolah sedaj na višji ravni kakor je bila poprej. Za bolj dogane ure telesne vzgoje so namreč med drugimi potrebna ustrezna igrišča ob šolah in rekreaciji. Prav na tem področju se je stanje bistveno izboljšalo. V okraju je bilo zgrajenih kar 61 raznih igrišč. Se posebej je potrebno poudariti, da sta

osemletki v Zireh in Stični na Dolenjskem zgradila športne stadione, da bi bili v ponos tudi takim občinam, ki že leta in leta ne znajo najti cene in praktične poti do gradnje takih objektov. Pionirski odredi na posameznih osemletkah so opravili na desettisoče ur prostovoljne dela. Žal so še vedno obine, kakor n.p.r. Domžale, ki imajo za vse osemletke samo enega kvalificiranega telesno-

vojnega predavatelja. Rešitev problema je nesporno v perspektivi politiki stipendiranja. »Leto telesne kulture mladih« je storilo svoje, da so na šolah z večjo zavestjo razvijali izvenšolsko športno dejavnost. Ustanovljenih je bilo 22 šolskih športnih društev. V teh društvih se uveljavljajo edleje bolj pestre oblike športne dejavnosti. Nujno rešiti pa je treba vprašanje financiranja teh društev, ki bi morala imeti zagotovljena finančna sredstva v šolskih proračunih.

Okrajni finale tekmovalni v košarki, rokometu, atletiki in orodni telovadbi je pokazal tudi precejšnjo kvaliteto nastopajočih in nas navdaj z upi, da lahko pričakujemo v prihodnje od teh pionirjev in pionirke še kvaliteten prispevek, seveda če bodo pod budno nadzorovano strokovnjakov. V vseh športnih panogah je nastopilo 19.300 pionirjev in pionirke. Rezultati enoletne akcije so kljub nekaterim pomanjkljivostim do-

Foto: S. Busić

teten pouk telesne vzgoje. Ob zaključku akcije je Okrajni odbor JPI nagradil najboljšo pionirski odred. Prva mesta so zasedli pionirski odred na osemletki v Zireh, osemletka v Stični in pionirski odred na osemletki Dol nad Hranikom.

m. č.

SEJA SVETA ZA TELESNO KULTURO OLO LJUBLJANA

Kaj bomo gradili prihodnje leto?

LJUBLJANA, 18. dec. — Služba je bila sveta za telesno kulturo OLO Ljubljana, na kateri so razpravljali o dopolnitvi gradnjah pri športnih objektih v Ljubljani in o tem, kdo naj bi jih vzdrževal. Zaradi pomanjkanja sredstev bodo v prihodnjem letu, skrb za telesnokulturno usmerjanje naših najmlajših ne more in ne sme biti kampański. Našim najmlajšim je treba kar moč zagotoviti vse pogoje za nemoteno delovanje šolskih športnih društev in za kvaliteto njihovega dela.

IO PARTIZANA LRS BO PROUCIL STANJE NA TERENU

Rekreacija — premalo v ospredju

Na dnevnem redu se je izvršnega odbora Partizana Slovenije, ki bo v ponedeljek 24. t. m. v Ljubljani, bo med drugim razprava o stanju organizacije na terenu, poročilo o tekmovalstvu, poročilo o delu, Partizana Slovenije in Mladinske knjige, poročilo komisije za rekreacijo itd.

Za osnovo razprave o stanju organizacije na terenu bo izveleč iz ankete, ki je

v njej sodelovalo 67 društev. Po vsej verjetnosti bo zelo zanimiva in — upamo tudi plodna — razprava o rekreaciji, saj je med drugim tudi iz ankete razvidno, da se do sledi razvija v stereotipnih oblikah in predvsem v okviru društev, ne pa v sodelovanju s sindikati, delovnimi kolektivi in krajevnimi skupnostmi.

Košarka v soboškem okraju

Murska Sobota. — Končano je tekmovalno v obdobju košarkarski ligo. Presenetljivo je, da je prvo mesto dosegla ekipa Radkova pred SSV, Sligo, Partizanom B, ESS B, Puconci. Vsa moštva so bila močno izenačena, kar velja še posebej za prva tri. V prihodnjih igrah se je pokazal očiten napredek v primeri s spomladanskim prvenstvom.

Končano je tudi prvenstvo v obdobju ligo za ženske, kjer je postala prvak ekipa Elana.

HOKEJ NA LEDU

Drevi: Tatra (Kolin) — Olimpija

Hokejski klub Olimpija ima drevo v gosteh češkoslovaške ekipe Tatro iz Kolina. ki je član I. hokejske lige CSSR. To bo najmočnejše moštvo med vsemi, kar je letos gostovalo v Ljubljani. Tekma bo ob 19. uri na drsališču v Tivolju. Vstopnice so v prodaji pri Kompas.

VABLJIVA PONUDBA

Maribor — cilj zadnje etape dirke »Po Jugoslaviji«

Mariborski kolestarski šport, ki je v zadnjih dveh letih nekoliko opesal iz dobro znanih razlogov (odhod Romerja in Spaningerja k vojakom) in je bil znan širom po domovini predvsem samo po odličnih mladincih, se pripravljata na nov pohod. Ne samo, da sta se omenjena kolestarska vrnila domov, medtem so tudi nekoč najboljši mladinci postali že člani (Santavec, Pečnik in Pukl) ali pa bodo prihodnje leto, kar velja posebej za letošnjega mladinskega

državnega prvaka Razborška. Slednji je osvojil najvišji naslov med mladinci s tako premocijo, da lahko brez pretiravanja računamo na njegovo naglo uveljavitev tudi med člani.

Prvo priznanje je dobila nova formacija kolestarske Branika tudi že uradno, ko je Kolestarska zveza Jugoslavije določila za skupni trening v februarju in marcu v Opatiji kot kandidata za državno reprezentanco Romerja in Santavca, med dobro obetajoč kar trojico: Pečnika, Spaningerja in Razborška.

Kolestarski klub Branik ima torej letos izredno trdno osnovo za uspehe, kakršnih se ni dosegel, vprašati pa se je treba, kako bo poteke njegovega društvenega delo. Skupni treningi so sicer odlična podlaga, nikakor pa ne osnova za delo. Na nedavnem občnem zboru kolestarskega kluba so sicer ugotovili, da je veselja do dela veliko, malo pa je delala, kajti v zadnjem času tovarne in podjetja niso niti slika, o kakih izdatih ne govorimo. Na srečo je klubu priskočila na pomoč Kolestarska zveza Jugoslavije, ki ga je založila

Planinska predavanja v inozemstvu

Na povabilo avstrijskih, francoskih in nemških planinskih organizacij je imel predavatelji Planinske zveze Slovenije prof. Franca Avčin 17 predavanj o letnih naših mestih do Triglava do Orhida, 300 lastnih izbranih barvnih slik. Predavanja so bila izredno uspešna, tako glede kvalitete fotografije kakor tudi po kulturni vsebini, saj je avtor predal vrsto novih, vsekakor uspešnejših in hkrati najcenejših oblik približati tuje narave lepote Jugoslavije, le bleda turistične dežele v Evropi, zlasti pa slovenskega gorskega sveta, ki ga v tujni se razgledajo za »rešit« d'Europe evropski rezervat se nepokvarjene narave.

Novo planinsko čtivo

Komisija za gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije je izdala knjigo doglednega gorskega reševalca Cirila Praška MED GORSKIMI REŠEVALCI v njej so opisane številna reševalna mirnih in pretežitelnih ponesrečenec v razdobju skoraj 20 let, kakor jih je pisatelj doživljal kot udeleženec reševalnih odprav predmet v starih Julijskih Alp. Knjiga je napisana živahno in zanimivo in 16 stranic s dvostranskimi ilustracijami odlikuje in stane 30 stranic s zaviti 900 din. Napredaj je pri Planinski zvezi Slovenije (Ljubljana, Drolanova 9), pri posameznih planinskih društvih in v knjigarnah.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri

INDUSTRIJSKEM PODJETJU V LJUBLJANI

razpisuje prosto delovno mesto

OSKRATOVNEGA KNJIGOVODJE

Za navedeno delovno mesto je potrebna srednja strokovna izobrazba s primerno prakso na imenovanem delovnem mestu.

Nastop službe takoj.

Pismene ponudbe pošljite v oglasni oddelček »Delo« pod oznako »Vernikar«.

9719

KEMIČNA TOVARNA KOČEVJE

razpisuje delovno mesto

SEFA KOMERCIJALNE SLUŽBE

Pogoji: diplomiran ekonomist s 5-letno prakso ali ekonomski tehnik s 10-letno prakso ali oseba, ki je s prakso dokazala, da je sposobna opravljati to delovno mesto. Obvezno mora obvladati vsaj enega izmed tujih jezikov (angleški ali nemški).

Družinsko stanovanje je priskrbljeno.

9710

Šolski center za trgovino in gostinstvo

v Ljubljani, Poljanska 28

(nova stavba na dvorišču)

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. 4 PREDAVATELJEV za ekonomske predmete

2. VODJE praktičnih seminarjev

3. STROKOVNEGA UČITELJA kuharstva

Pogoji: pod 1. ekonomist, biolog ozir. kemik; pod 2. VKD trgovinske stroke, ki ima interes za pedagoško delo; pod 3. VKD gostinske stroke ali višja strokovna izobrazba, ki ima interes za pedagoško delo. — Nastop službe 1. februarja 1963. — Razpis velja do izpolnitve razpisnih mest.

9732

PISARNIŠKO MOČ

za pomoč v računovodstvu, z znanjem strojepisja, sprejemno takoj!

GRADBE NI SERVIS

LJUBLJANA, Detelova 1.

17049

Svet za zdravstvo in socialno varstvo Občinskega ljudskega odbora Radovljica

razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

lekarne »Zlatoreg«, Bled

Pogoji: farmaceut z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj tri leta dela v lekarni. — Pravilno kolokovano ponudbo vložite v Svetu lekarnarstva »Zlatoreg«, Bled do dne 31. decembra 1962. Ponudbi priložite ustrezne dokumente, iz katerih je razvidno, da kandidat izpolnjuje pogoje razpisa.

9718

Komisija za razpis delovnih mest v

Deleku vzgajališča

Planina pri Rakeku

razpisuje delovno mesto

vzgojitelja — defektologa ali učitelja

s strokovnim izpitom

Nastop službe takoj. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samosoba ali enosobno stanovanje je priskrbljeno. — Ponudbe sprejema upravni odbor Deškega vzgajališča Planina pri Rakeku.

9715

Upravni odbor Belokranjske trikotajne industrije

»BETI« — METLIKA

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

1. šefa proizvodnje

2. šefa analitsko-planinskega oddelka

3. obratovodjo za obrat Črnomelj

Pogoji: pod 1. in 3. točko tekstilni tehnik s najmanj 10-letno prakso v trikotajni industriji; pod 2. točko ekonomist s 10-letno prakso v trikotajni industriji. — V Črnomelju je zagotovljeno trošobno stanovanje v bloku. Prijave vložite do 25. decembra 1962.

9715

Upravni odbor Zdravstvenega doma Bled

razpisuje mesto

MEDICINSKE SESTRE

za delo v patronažni službi.

Pogoji: dokončana višja ali srednja šola za medicinske sestre. Prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih ZD Bled. Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru. Samosoba je zagotovljena. — Ponudbe vložite v upravnici Zdravstvenega doma Bled do 26. decembra 1962. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

9723

Po dolgem trpljenju nas je zapustila naša ljuba mama, nonica, teta in svakinja

MARTA BARAGA, roj. Vitová

vdova izmenirja

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 20. decembra 1962, ob 16. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: sin Dušan s ženo Fayl in otroci Mirko, Majda in Nadja, hči Milada Nedeljkov s možem Borisom in otrokoma Savom in Sirmo, možak Vit Vočko ter družini Baraga in Karba.

Ljubljana, Buenos Aires, Praga, 18. dec. 1962.

Neprilakovano nas je zapustila naša ljuba sestra in teta

IVICA ŠELIGO

ustalbeška Mestne planarne Ljubljana

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 20. t. m., ob 15. uri iz Franciškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: brat Rudi, možakinja Nevenka, nečak Rudi s družino in ostale sorodstvo.

Ljubljana, Kranj, Jesenice, Celje, 17. dec. 1962.

Upravni odbor Zdravstvenega doma v Petrečih — Prekmurje,

razpisuje delovna mesta za:

ZDRAVNIKA

splošne prakse

UPRAVNIKA in ZOBOTEHNIKA

Plača po tarifnem pravilniku Zdravstvenega doma. Ponudbe za nastop službe predložite v 15 dneh po objavi Upravnemu odboru Zdravstvenega doma. Stanovanje priskrbljeno.

9716

Upravni odbor in Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

»ELEKTROTEHNA« — LJUBLJANA — Parmova ulica št. 33

RAZPISUJETA

naslednja delovna mesta v sektorju zunanje trgovine za:

1. pomočnika glavnega direktorja za zunanjo trgovino

2. šefa izvoznega oddelka

3. šefa uvoznega oddelka

4. samostojne referente za izvoz in uvoz

5. referente za izvoz in uvoz

6. šefa devizno obračunskega oddelka

7. referenta v devizno-obračunskem oddelku

8. samostojna korespondenta za tuj jezik

POGOJI:

pod 1. najmanj 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu elektrostroke z ustrežno visokošolsko izobrazbo in zunanjetrgovinsko registracijo (skladno pravilniku, Uradni list FLRJ 31/62);

pod 2., 3. in 6. visokošolska izobrazba in zunanjetrgovinska registracija (skladno pravilniku, Uradni list FLRJ 31/62);

pod 4., 5. in 7. zunanjetrgovinska registracija (skladno pravilniku, Uradni list FLRJ št. 31/62);

pod 8. perfektno obvladanje nemščine ali angleščine.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, oziroma po dogovoru. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest.

Pismene ponudbe sprejema Splošni sektor podjetja.

9714

Svet za zdravstvo in socialno varstvo Občinskega ljudskega odbora Radovljica

razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

lekarne »Zlatoreg«, Bled

Pogoji: farmaceut z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj tri leta dela v lekarni. — Pravilno kolokovano ponudbo vložite v Svetu lekarnarstva »Zlatoreg«, Bled do dne 31. decembra 1962. Ponudbi priložite ustrezne dokumente, iz katerih je razvidno, da kandidat izpolnjuje pogoje razpisa.

9718

Komisija za razpis delovnih mest v

Deleku vzgajališča

Planina pri Rakeku

razpisuje delovno mesto

vzgojitelja — defektologa ali učitelja

s strokovnim izpitom

Nastop službe takoj. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samosoba ali enosobno stanovanje je priskrbljeno. — Ponudbe sprejema upravni odbor Deškega vzgajališča Planina pri Rakeku.

9715

Upravni odbor Belokranjske trikotajne industrije

»BETI« — METLIKA

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

1. šefa proizvodnje

2. šefa analitsko-planinskega oddelka

3. obratovodjo za obrat Črnomelj

Pogoji: pod 1. in 3. točko tekstilni tehnik s najmanj 10-letno prakso v trikotajni industriji; pod 2. točko ekonomist s 10-letno prakso v trikotajni industriji. — V Črnomelju je zagotovljeno trošobno stanovanje v bloku. Prijave vložite do 25. decembra 1962.

9715

Upravni odbor Zdravstvenega doma v Petrečih — Prekmurje,

razpisuje delovna mesta za:

ZDRAVNIKA

splošne prakse

UPRAVNIKA in ZOBOTEHNIKA

Plača po tarifnem pravilniku Zdravstvenega doma. Ponudbe za nastop službe predložite v 15 dneh po objavi Upravnemu odboru Zdravstvenega doma. Stanovanje priskrbljeno.

9716

Po dolgotrajni bolezni je v torek, 18. decembra zjutraj za vedno zatihnil oči naš oče, stari oče in stric

BLAŽ KOROŠEC

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 20. decembra 1962, ob 15.30 iz Nikolajeve mrliške vežice na Zalah, kjer leži pokojnik od danes do pogreba.

Zaljubljeni: žena Valerija, hčerka Terezija in sin Vladimir ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Ponikva pri Grobelnem, Maribor, Cleveland, dne 19. decembra 1962.

ZAHVALA — Ob bridki izgubi našega draga in nepozabnega moža, očeta in dedka

JOŽETA JERMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga tako številno spremljali na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se za plemenito in usno israšenja sožalja. Posebno shvalno pa smo dolžni prim. dr. Kopaču, zdravstvenemu in strežnemu osebju bolnišnice Novo Celje za njihova izredna prizadevanja, da bi mu vrnil življenje.

Zaljubljeni: družini Jerman in Štojan

Celje, Ljubljana, Kragujevac, 17. decembra 1962.

NOVO NA TUJEM

Stockholm — Na mednarodnem smučarskem teku na 15 km je prišel prvi na cilj Stenquist (Šve), pred Larson Oissonom 54:37, Anderssonom 54:44 in Jernbergom 54:52 (vsi Šv). Na odlično osmo mesto se je uvrstil Italijan Nones s časom 55:20.

Oslo — Na prvi mednarodni smučarski teku na Norveškem (12 km) so se tekmovalci takole: Orby (Nor) 44:30,5, Lundemo (Nor) 44:40,1, Stefansson (Šved) 45:10, prvi Finac Hammanen je prišel na cilj petnajsti s časom 48:37,7. Prvi tekmovalci iz skandinavskih držav je bil Japonec Matsui Hasi, ki je zasedel sedemnajsto mesto s časom 49:11,2.

Val d'Isère — Zaradi neugodnih vremenskih razmer — močnega vetra, ki je divjal s 75 km na uro, in poplavinah poledenice proge — je bil odpovedan smuk za pokal Henry Oreiller, ki je bil razdeljen za zaključne tekmovalce »Kriterij« prvega dne. Na tem tekmovalstvu je bil dober poškodovan Nemec Willy Bogner, ki si je zlomil nogo.

Selva Valgardena — Po daljšem skupnem treningu so se italijanski alpski smučarji pomerili v slalomu in veleslalomu. V obeh preizkušnjah je pri moških zmagal Milani Paride.

New York — Novi šef teniškega cirkusa Tony Trabert je ponudil Švedu Lundquistu 50.000 dolarjev za prestop med profesionalce. Šved je to laskavo ponudbo zavrnil, z besedami: »Zakon in moja novinarska poklica sta zame prva prihodnost«.

Pariz — Po pisanju francoskih listov naj bi trener FC Köln Zlatko Čajkovski ob koncu leta prešel trenera ksele po belgijskem klubu Standard.

London — Učitelj angleški nogometaš »World Soccer« je po anketi o najboljših nogometaših na svetu v letošnjem letu sestavil listo najboljših svetovnih nogometašev: Freydi, D. Santos, Germano, Jusufi, Zito, Masopust, Garrincha, Pese, Di Stefano, Pusk

WASHINGTON — Francosko veleposlanstvo v Washingtonu je sporočilo, da bo »Mona Lisa« Leonarda da Vinci v kratkem razstavljena tudi v newyorškem muzeju Metropolitan. Razstavo bodo odprli teden dni po Novem letu.

MONTE CARLO — V Monacu so sprejeli v objavi novo ustavo, ki odpravlja smrtno kazen ter daje ženskam aktivno in pasivno volilno pravico. Nova ustava je zamenjala tisto, ki je veljala v kneževini Monaco od leta 1911.

BONN — Zahodnonemška vlada je sprejela sklep o ustanovitvi filmske in televizijske akademije. Izobraževalna ustanova, ki so ji namenili za začetek 700.000 mark, bo usposabljal filmske in televizijske kadre.

ZUERICH — V Zürichu, z več kot 450.000 prebivalci, največjem švicarskem mestu, se bodo lokali tudi v prihodnje zapirali opolnoči. S 37.000 proti 27.000 glasovom so odrasli prebivalci Zürichu zavrnili predlog, naj bi bilo deset kavarn odprtih do enih ponoči.

RIM — Po podatkih italijanskih statistikov je po svetu vsak dan povprečno 15 kongresov in večjih zborovanj. Med evropskimi deželami je Francija na prvem, Italija na drugem mestu. Šest izmed desetih kongresov na italijanskem ozemlju je v Rimu, potem pa se zvrstijo Milano, Torino, Firenze in Napoli.

MOSKVA — V začetku prihodnjega leta bodo dobili moskovski televizijski gledalci tretji program. Zdjaj je v Sovjetski zvezi 123 televizijskih in 250 radijskih postaj, ki skupno zajemajo področje z 90 milijoni prebivalcev.

LONDON — V okviru širokega posredovanja akcije bodo v Veliki Britaniji posadili v prihodnjih petih mesecih okoli 100 milijonov mladih gozdnih dreves, večina iglavcev, na pomlad pa štiri milijone bukev in milijon hrastov. Statistični podatki: človeška roka je vsadila 75 odstotkov vseh dreves (gozdnih, sadnih in drugih), ki zdaj rastejo v Britaniji.

RIM — V okolici Termini Imeresa na Siciliji gradijo rafinerijo, ki bo predelala nafto podlrgi mineralne surove nafte.

SAO PAULO — V živalskem vrtu Sao Paula je poginil nosorog Cacareco, občinski svetovalec. Pravico do tega naslova si je pridobil pred tremi leti, ko so ga študentje iz protesta proti korupciji izbrali za svojega kandidata.

SANTOS — Brazilski policija je na sledi neznanemu, ki so ukradli z neke ladje 213 računskih strojev, vrednih 170.000 dolarjev, zabojer pa so napolnili z opkeko. Domnevajo, da so takovi opraviili svoje še preden je ladja odplula iz New Yorka, ker jih pomaga iskati tudi policija ZDA.

MARSEILLE — Zupan mesta Cadenet severno od Marseilla — kraj je središče južnofrancoske vinorodne pokrajine — je s posebnim odlokom prepovedal dajanje vina dojenčkom, mlajšim od enega leta. Obrazložitev: »Kaj časa človek kljub vsemu mora piti mleko.«

Visoka storža z 900 stanovanji

Izkušnje, pridobljene pri graditvi Marina-Cityja v Chicagu, bodo uporabili v središčih drugih vele mest

Pred dvema letoma so začeli, čez dobro leto naj bi v Chicagu dogradili »Marina-City«, eno izmed uredniških zgradb na življenju in stanovanju v vele mestu: 170 m visoka, 60-nadstropna okrogla stolpa, trenutno v svetovnem merilu najvišji stanovanjski poslopji, bosta imela v spodnjih 20 nadstropjih samo garaže in poslovne prostore. Vzdevke »Marina« je dobilo nasleje zato, ker ga gradijo tik ob reki Chicago in ker bo v »kletnih prostorih« pristajališče za 700 čolnov, s katerimi se bodo stanovalci vozili po reki do bližnjega Michiganškega jezera. To je trenutno največje gradbišče stanovanj v Ameriki in drugo največje poslopje v Chicagu. V Marina-Cityju bodo skušali zbrati kar največ izkušenj, po katerih bi potem gradili nebotičniška stanovanja v središčih drugih vele mest na ameriški celini.

Gradbišče, ki naj bi ga delavci zapustili ob koncu prihodnjega leta, so si ogledali že mnogi strokovnjaki iz raznih dežel. Betonska jaska močnih stolpnih stov se povzpela do šestdesetega nadstropja. Novost na gradbišču so plastični kalupi za beton: obnesejo se predvsem za okrogle gradnje, ker so zelo prožni.

Gradnja sta precej pospešila »plezajoča« žerjava, ki so jo uvozili v Danskega in katerih ročice dosežejo sleherni točko trideset metrov naokoli. S hidravličnimi napravami jo dvigajo od nadstropja do nadstropja. Njuna enkratna zmogljivost znaša po tri tone betona, jekla za gradnjo ali plastičnih kalupov, s čimer gradbenicem zelo olajšujeta delo, saj tudi

v Ameriki sežejo žerjavi, postavljeni na tleh, le do štiri nadstropja. Osrednji element 170 m visokih nebotičnikov je neke vrste jasek, betonski stolp s premerom 11 m, okoli njega pa so razporejena stanovanja s širokimi okni in z velikim balkonom. V teh jaskih bodo razen avtomatičnih ekspresnih dvigal tudi vse druge, delno po navih zamisljenih gradbenih in gospodinjstvenih naprav.

Nevsakdanja kakor celotni stanovanjski stolp je tudi notranja ureditev: stanovanja navzven gledajo širše sobe zbujuje večje prostornosti, kot je pokazalo številke o stanovanjski površini. V vseh prostorih bo pohištvo vgrajeno, za vsa nadstropja so predvidene klimatske naprave.

Razen teh dveh stanovanjskih nebotičnikov bo vsebovalo naselje »Marina-City« tudi vse druge, kar potrebujejo prebivalci majhnega mesta na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju: v 10-nadstropnem stanovanjskem poslopju bodo upravne pisarne, pošta, lekarna, restavracija, zabavišča in prodajalne, tik zgrajena pa gradnja gledališča z dvema dvoranama, katerih vsaka ima 1200 sedežev in ki ju je mogoče združiti, s tem da odstranijo vrhno steno. Nadaljnji sestavni deli naselja so plavalni bazen, drsališče, dvorana za skupne prireditve in zborovanja ter poslopje z 52 kegljskimi stezami, razen tega pa v višini drugega nadstropja poseben park s 95 m dolгим sprehajališčem.

Stanovanja — v celoti jih je okoli 900 in so že vsa

vnaprej oddana — so namenjena ljudem s povprečnimi prejemki. V Marina-Cityju preiskujejo vrsto zamisli v praktični preiskavi: v velikih mestnih središčih je treba kar naprej vrtati v zemljo — zaradi cestnih predorov, podzemskih prehodov za pešce in parkirnih prostorov za motorna vozila — v tem naselju pa bodo parkirni prostori ob robovih prodajaln in poslovnih prostorov, razvrščenih do dvanajsetega nadstropja: šele nad to višino se začnejo stanovanjski deli obeh nebotičnikov, s čimer bo stanovanec prizaneseno glede prahu, uličnega hrupa ipd.

Elektronski stroj za besednjak

V Nancyju nameravajo uporabiti elektronski računalni stroj »Gamma-60« za sestavo etimološkega leksikona na francoskem jeziku. V izbranih tekstih, napisanih ob srednjega veka do naših dni, bo elektronski stroj obdelal po 40 milijonov besed na leto; za celotno delo bo potreboval sedem let.

Pol milijona računov v sekundi

Elektronski računalni stroj, ki velja za do sedaj najhitrejšega svoje vrste, je v Manchesteru izročil namenu univerzitetni profesor in atomski znanstvenik John Cockcroft. Naprava, ki stane nekaj nad šest milijonov dolarjev, naj bi postala »revolucionaren pripomoček« znanstvenikov raznih področij pri raziskavah. Imenuje se »Atlas« in lahko izračuna teoretično pol milijona podatkov, s tem da jih sešete ali odšteje. Zmore nad 200.000 možitev v sekundi, opravlja lahko večkrat po deset računskih operacij hkrati. Cockcroft je dejal, da bodo novi računalni stroj uporabljal pri proučevanju vesolja, pri preverjanju in zbiranju podatkov o tem, ali se vesolje širi ali ne, ter pri raziskavah jedrskih reakcij in v vremenoslovju.

Pred obnovitvijo procesa?

Preiskovalni sodnik v Linzu bo ponovno proučil gradivo o roparskem umoru pred 15 leti

»Petnajst let po nedolžnem v kaznivnici Garsten pri Steyru? Ali se bo zgodba razpletla kot najhujša justična zmotila v Avstriji po drugi svetovni vojni? Ali sta Ranneth in Auer po pravici ali po krivici obsojena na do smrti? Tako se vprašuje avstrijska javnost, slišati pa je tudi čedalje jasnejše zagnane glasove, da v tistih časih ni bilo vse, kakor bi moralo biti.«

Ministrstvo za pravosodje je naročilo ponovno preiskavo, državno pravobranilstvo v Linzu je dobilo posebnega preiskovalnega sodnika; pripravljajo novo gradivo, napovedujejo se nove priče. Zrtve umora izpred 15 let bodo izkopali in ponovno pregledali, vse kaže, da bo obravnava doživela ponovitev.

Dogodek v kratkem: novembra 1947 je odkrila policija v baraki pri neki tovarni v Linzu trupla treh voznikov, ki jih je nekdo po vsej verjetnosti napadel v spanju in jih pobil s topim, težkim orodjem ter jim pobral nekaj osebnih predmetov. Kmalu potem je policija prijela Rannetha in Auerja, brezdomca in postopaka, ki sta že prej sedela zaradi manjših prekrškov proti tuji lastnini. Sumljiva sta bila še posebej zato, ker sta nekaj časa delala v istem podjetju kot tri žrtve

roparskega umora. Policija je zbrala nekaj sum zbujujočih znamenj, ki pa bržkone ne bi zadoščala za obsodbo, če bi ne bil Auer na vsem lepem priznal, da sta z Rannethom res sredi noči vdrila v barako, kjer je Ranneth zamahnil, medtem ko mu je Auer svetil z žepno baterijo.

Auer je na sodišču preklinal to svoje priznanje, češ da so mu dali »injekcijo, zaradi katere je na pol zaspal in potem odgovarjal samo z da in ne«. Sodišče ni verjelo. Zdravnik je izjavil kot priča, da je Auerju res dal injekcijo, vendar samo pomirjevalno sredstvo. Zdjaj se zdí, da je sodišče le zelo površno preverilo Auerjevo priznanje na policiji in indicije, zaradi umorom. Obtožena je ob sodilo na do smrti ječo, kjer sta doslej odsedela že petnajst let.

Osrednja osebnost pri rešitvi obnovitvi procesa bo policijski zdravnik dr. Foringer, ki zdaj »zjavlja, da so ga kriminalistični uradniki prosili, naj pripravi inkekcijo, češ da »Auerjem ne pridejo nikamor«. To je tudi storil. Auer je podpisal priznanje, na kasnejši obravnavi pa je izjavil, da je zdravnik vprašal, kaj pomeni »injekcija«, in dobil odgovor, da ga je treba cepiti proti tifusu. — Novi preiskovalni sodnik v Linzu naj bi zdaj posvetil v temno ozadje zločina lepred 15 let.

UMOR V SOBI 13

»Dober večer, gospod Wallace! Prišli smo hitro, kot smo le mogli.« V Morganovem glasu je bilo razbrati neprikrito spoštovanje do Wallacea.

»Še bolj sem se stisnil k podu in si ves čas vztrajno dopovedoval, da me Morgan ne more videti, razen če odpre vrata ali če pomoli glavo skozi okno.«

Wallace precej časa ni nič odgovoril. Čutil sem, kako se znojne kapljice lepjo ob mrzlo kožo revolverja.

»Prav dobro ste storili,« je naposled dejal Wallace.

Samo to in nič več. Toda to je povedal tako naravno in neprisljčno, da se ni prav nič poznalo, da je razburjen.

»Odično,« je rekel Morgan. »Sedaj pa prav mirno poidite na sestanek s tistim kalinom, ki vas izsiljuje. Vozili bomo za vami brez luči, tako da nas ne bo nihče zapazil. Nikar se nič ne vznemirjajte in nikar se ne ozirajte, če smo ali nismo v vaši bližini. Pa ga bomo ujeli, kalina!«

Wallace je togo priklimal. Zinil ni nobene. Sledil je dolg premor; želedec se mi je obračal, potem je bilo spet slišati Morganov glas:

»Nemara ste malce prestrašeni, gospod Wallace? Nikar! Bomo vam čisto za petami. Ko bomo opravili z izsiljevalcem, mu ne bo nikoli več prišlo na misel, da bi koga izsiljeval, bodi, prepričani! Zato pa pogum in popolnoma mirno se odpeljite na sestanek!«

Slišal sem Morganove korake, ko so se oddaljevali. Wallace je počasi obrnil glavo in me pogledal; obraz mu je bil razpotegnjennin od živčnosti napet. Pokimal sem in držal revolver še vedno proti njemu. Stisnil je volan, gledal naravnost skozi prednje steklo in težko dihal. Potem sem slišal, kako so se zaprla vrata policijskega avtomobila.

»Tako,« sem dejal tiho, še vedno čepel pod prednjim sedežem. »Sedaj zapeljite proti trgovini, kakor je bilo dogovorjeno. Spet je globoko vzdihnil. Potem je poglaval.

»Kaj naj storim zdaj?« je tiho vprašal, medtem ko je »Cadillac« drvel po glavni cesti.

»Na sestanek greste! Natanko tako, kot ste povedali policajem. Samo z majhnim popravkom: mene ne bo tam.«

Razložil sem mu, kako bo tekla cela stvar. Zamajal je z glavo. Dejal sem mu:

»Nobenih neumnosti, gospod Wallace! Nakurjen sem že zaradi tega, ker ste telefoniral na policijo.«

»Kaj pa ste mislili, da bom storil?« je grotno vprašal.

»Natanko to, kar ste storili. Zato se je tudi vse odvijalo tako, kakor vidite. Nisem vedel, da je tudi policija v vaši službi. Kaže, da je tukaj mogoče vsakogar kupiti. Ni čisto tako, kot pravite,« je ogorčeno ugovarjal.

»Pravite, da ne?« Očitno Morgan pozna vso zadevo med vami in Maude. Pa va vseeno varuje.

»Saj ni res! Niti trohice tega ni res. Po-

licija ja odkrila zvezo med menoj in Maude, ko je preiskovala njeno zadevo. Vedo pa tudi, da je nisem ubil jaz in ...»

»Kako pa vedo, da je niste vi?« Za trenutek je utihnil.

»Kako, torej?« »Vedo pač, kdo jo je ...« »Kdo jo pa je?« Ni gledal varne.

»Neki možakar ... Neki Steve Fusario.«

(To je izgovoril zelo hitro.) »Zakaj naj bi torej dopustili, da bi zaradi tega vlačili moje ime po časopisih? Zakaj naj bi torej dovolili omadeževati moje ime, zakaj bi me radi izsiljevali? Tu me vsi spoštujejo.«

Za sedaj nisem več hotel govoriti o tem. Bil sem zelo razočaran, ko sem izvedel, da policija vedo za razmerje med Maude Sarrow in Wallaceom. Če bi bilo le količjak verjetno, da jo je ubil Wallace, ga Morgan skoraj gotovo ne bi kril in varoval; če bi bil po sredi umor, že ne! Ali pa bi morda le šel tako daleč?

Wallace je ustavljal avto pred trgovino in ugasil svetlobo, kakor sem mu bil naročil. Jaz sem še vedno čepel ob vnozju prednjega sedea in se stiskal k tlom.

Tako sva čakala, ne da bi kdorkoli zinil besedo.

Minilo je več kot petnajst minut ko je za nama pripeljal policijski avto in se ustavil vzporedno s Cadillacom. Slišal sem, kako se je nekdo kobacal iz njega in se blizal Cadillacu. Spet sem nameril revolver proti Wallaceu.

Slišal sem globoki in razočarani Morganov glas:

»Vse kaže, gospod Wallace, da si je tisti, ki vam je telefoniral, privoščil neokusno šalo. Sicer bi bil že tukaj.«

Wallace je priklimal: »Najbrž bo tako. Samo neokusna in neduhovita šala.«

»Morda pa vas tisti, ki je telefoniral, vendarle namerava izsiljevati, pa so mu v zadnjem hipu popustili živci in jo je popihal, še preden smo prišli,« je nadaljeval Morgan. »Če je tako in če vam bo spet telefoniral, se dogovorite za sestanek in me takoj obvestite! Pazite, da mu ne rečete nič takega, kar bi ga lahko vznemirilo in preplašilo.«

»Prav! Vse sem razumel,« je togo odvrnil Wallace. »Hvala za — vse! Zelo mi je žal, da sem vas vznemirjal s to rečjo.«

»Prav nič nas niste vznemirjali, gospod Wallace,« je uslužno hitel Morgan. »To je moj poklic: onemogočiti sodrži, da bi vznemirjala pošteno ljudi. Pa lahko noč, gospod Wallace!«

»Lahko noč!« Slišal sem, kako je Morgan spet zlezal v policijski avto, ki je potem dirjal odjezdno. Spet sem se usedel na sedež zraven Wallacea, globoko zadihal in si obrisal potne kaplje, ki so mi silile v oči. Privoščil sem si trenutek, da bi se oddahnil, prižgal cigareto in poželjivo potegnil. Sele potem sem pogledal sosedo.

»Tako,« sem dejal. »Sedaj pa lahko govoriva. Saj veste, kdo sem?«

»Kljub nerodnemu, zaradi mehkega terena bolj slikovitemu kot pa res nevarnemu padcu imava oba cele kosti.« Bržkone po konjsko zastrjuje Milcot, ki ga je spodenilo pri prvi oviri in mu je jahač Moore v loku sfrčal čez glavo na windsorskem hipodromu, kjer sta nastopila na dirki »Novinci v sedlu in pod njim« Foto AP

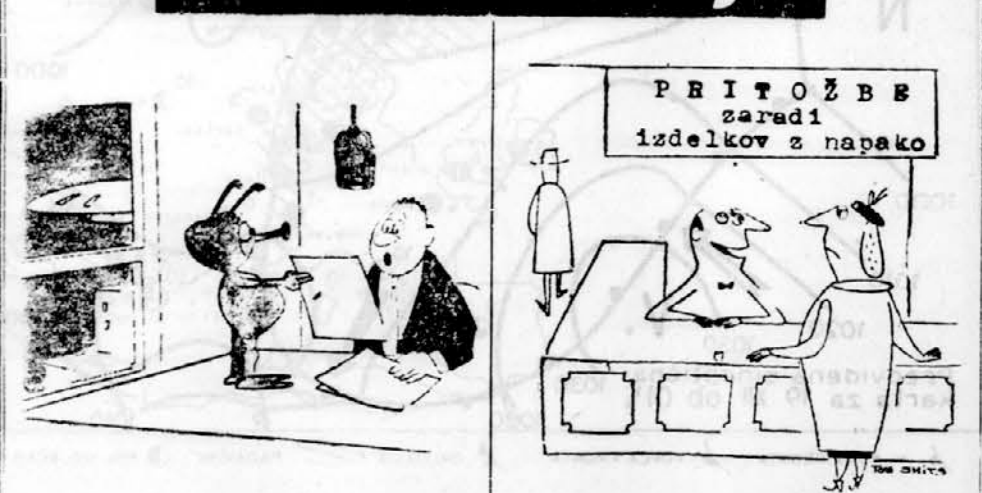
BRITANCI IN TABLETE

Britansko ministrstvo za narodno zdravje izraža v nedavnem poročilu zaskrbljenost zaradi naraščanja potrošnje raznih tablet, praškov in drugih pomirjevalnih sredstev, za katere so izdali Angliji v lanskem letu tri četr milijona funtov več kot predlanskim, kar pomeni, da so zaužili v 365 dneh 50 ton

ugotovitev: čeprav so delno že lani sprožili široko kampanjo o škodljivosti tobaka, zlasti cigaret, se potrošnja ni zmanjšala, saj so znanstveniki tobačne tovarne rekorderi promet — skupno je šlo v zrak okoli 63 milijonov funtov v obliki modrikastega tobačnega dima.

Angliji, s katero so skušali zdravstveni organi zbrati razloge za povečano potrošnjo pomirjevalnih sredstev, je pokazala, da se skušajo Angliji na ta način prilagoditi zahtevam izredno razgibanega modernega življenjskega utripa, da s tabletami premagujejo skrbni in živčnost. Nadaljnja

Za dobro voljo

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. ime za lisaste kralje, 6. domoljub, 8. naša in tuja črka, 9. glavno mesto Moravske v CSSR, 10. ime sodobne nemške pisateljice Feidel, 12. reka v Zahodni Nemčiji, dolga 371 km, 13. slovnični naziv za glagoli, 15. nekdanja kraljica za »Obveščevalni center«, 17. semitiška boginja neba, 18. telesovadni skok.

NAVPIČNO: 1. sodobni islandski pesnik, ki je dobil Nobelovo nagrado za književnost leta 1955 (Halldór), 2. začetnici slovenskega pisateljstva, avtorja »Visočke kronike«, 3. pripadnik jugoslovanskega naroda, 4. uradno ime Irsko, 5. glasbeni izraz za gibčno podajanje, 6. zagrebška tovarna zdravil, 7. opera italijanskega skladatelja Puccinija, 11. grško pristaniško mesto v Epiru, 14. ples, zabava, 17. oster konec polotoka.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. Lespepi, 8. Ankele, 9. Kol, 10. ro, 11. Ceylon, 12. čepnik, 13. Iv, 14. Asa, 15. aktinji, 17. našlana, NAVPIČNO: 5. Edvard (Gregorin).

MOJCA KOLAR TROJKA IZ KRESTEGA RAZREDA DRAGO STRMEC

115. Na drugi strani gostilne je Peter metal bombo za bombo, vendar je zadel le še enkrat, tokrat nekaj drugo okno. Potem so tudi okrog njega začeli udarjati izstrelki v tla tako goste, da se je komaj še plazil nazaj po obcestnem jarku. V zadnjem trenutku: hip zatem je namreč neznanško pošlo in vsa njegova zaloga ročnih bomb, lepo složena na kup, je šla v zrak — šop izstrelkov je zadel in izval eksplozivno bomb.

116. Tedaj je dogorevala tudi butara, ki jo je bil vrzel Andrej pod strešno lino bunkerja. Nemci so jo zmanj poskušali doseči skozi lino in jo s šestimi projektili izstrelili po se niso upali. Vendar je butara kmalu dogorela in iz lina se je oglašala strojnica. Andrej je slišal skanje njenih izstrelkov in njihove tope udarce v travnata tla. Bil je v paši. Vendar se je odločil, da bo nadaljeval po načrtu, sicer bo vse izgubljeno.

117. Samo da pride do hleva in ga zašče! Ogenj bo gotovo zajel tudi gostilno in postojanka bo uničena. Izkoristil je kratak premor v streljanju in z dolгими skoki planil proti hlevu. Takoj se je spet oglašila strojnica iz bunkerja, vendar je bil še na varni strani. Zašgal je butaro, je vrzel skozi okno v hlev in stekel hlev. Napravlil je že kakih dvanajset korakov, ko ga je zaskočilo v obeh nogah hkrati; kakor spodenkan se je srušil.

FJI LOKI — Na Trati v Skofji Loki so ob slav občinskega praznika odprli novo z desetimi učilnicami, tremi predavalnicami in študentsko Stanjko 105 milijonov dinarov.

Napoveda na sredo: Zmerno oblačno. Najnižje nočne temperature bodo med -2 in -6, v višjih legah -10, v Primorju 4, najvišje dnevne med -2 in 4, v Primorju do 12 stopinj Celzija.

V četrtek se vreme našibo speteno, sušno.

Pisma bralcev

Premalo učinkovita zaščita

Tovariš urednik, v zadnjem času veliko razpravljamo in pišemo o pomoči družini, varstvu otrok in podobnem. Menim, da bi morali pri tem še posebej govoriti o otrocih, rojenih izven zakona. Ti so se zlasti potrebnih izven zakona, da ne govorimo o prikrivanjah, temveč o dejanskem življenju, rodilniški ljubosti in podobno.

Res imamo zakonite predpise, ki pravijo, da imajo starši do nezakonskih otrok iste pravice in dolžnosti kot do zakonitih. V praksi pa se te pravice izveže za koma rojenega otroka čisto močno okrajano in ukrepi za njihovo zavarovanje premalo učinkoviti. V številnih primerih je potrebno očitno ugotovljati na sodišču. Pravde so dolge. Ta čas prav gotovo otrok ne dobi od očeta ničesar. In ko je oče spoznan in obsojen na plačevanje vzdrževalnine za otroka, je spet mnogopostopno odvisno od njegove dobre volje, če dajo očni prispevek. Res je, da oče, ki ni plačuje prispevka za vzdrževanje svojega nezakonskega otroka, obsojen na zaporno kazen. To je pa tudi v glavnem vse, kar lahko družba stori za zaščito otrokovih pravic. Tudi če zaporna kazen doseže svoj namen, v času, ko oče prestaja kazen, poravnati otrok ne dobi ničesar. Otroci pa potrebujejo sredstva za preživetje in drugo vsak dan.

Potrebno bi bilo izpopolniti zakonita določila v tem smislu, da bi lahko družba učinkoviteje zaščitila otrokove pravice. V skrajnem primeru naj bi bila dovoljena uporaba drugega dela petega odstavka 18. člena osnutka ustave, ki dopušča prisilno zaposlitev osebe, ki je obsojena na odzvezni prostosti.

Dalje mislim, da so tudi zneski, ki jih sodišče prisodi kot delež za vzdrževanje in reje otroka, mnogo premajhni. Po navadi znašajo od tisoč do tri tisoč dinarjev na mesec. Pred leti, ko so bili življenjski stroški nižji, je to bilo morda primerno, danes pa ni več. Niso pa se povečali samo življenjski stroški, temveč tudi osebni dohodki. Res ima otrok pravico zahtevati višji prispevek, če so se njegove potrebe povečale. Vendar je to spet dolg proces, ker ima prazni zakon pravico ugovarjati. Ali ne bi bilo bolj učinkovito, da bi od časa do časa, zlasti na primer ko radi višjih stroškov zvišujejo pokojnine, potem zvišuje tudi teža otroka, zvišuje za primeren odstotek tudi prispevke za vzdrževanje otrok, rojenih izven zakona, kot tudi otrok, za katere je roditelj dolžan skrbeti po razvezi zakona. Namesto da otrok uveljavlja svoje pravice prek sodišča, naj bi

raje prizadele roditelji oplaševali plačevanje zločinca prispevka, če namreč lahko dokaže, da ga ni zmožen plačevati.

Srečko Barič, Čatež ob Savi

Preberite nekaj vrstic o Livku

Tovariš urednik, na pristojnem mestu sem opazil na pomankljivosti naše turistične propagande. Tržaški list »Gospodarstvo« v italijanski izdaji prinaša 13. maja letošnje obsežno reportažo o letovanjih v Gornjem Posočju. Poudarja izreden pomen prizadevanja za razvoj zimskega in letnega turizma na Livku, ki kot športni center na Primorskem celo prednjači pred nekaterimi kraji Gorenjske.

In kaj smo storili mi? Občutek imam, da je ta kraj zastavljen pred vsemi drugimi središči. Menim, da je treba pri perspektivnem razvoju zimskega turizma usposobiti in opremiti najprej zimske smučarske centre Lokve, Livka, Log pod Mangartom in Črni vrh. Ti kraji so najprej najbolj primerni za razvoj množičnega turizma, znani so in imajo utrjeno tradicijo. Zaradi lahkega dostopa, izredno lepih terenov in neposredne bližine območnega področja so vabljeni za Tržačane, Gorjane in smučarje iz Videmske pokrajine. Livka so nekoč imenovali »zimski biser«.

Zakaj temu biseru ne bi z majhnimi investicijami dali nekaj »zlatih«? Če ga je nekoč »vsko« nedolgo obiskovalo kar 1000 smučarjev, bi jih danes bilo lahko še več. Razen majhnih uredb na Lokvah, ki pa so še pomankljive, pa na Livku in Črni vrhu nismo storili še nič.

Livka bi po svoji lepi lahko zadovoljili potrebam vrhunskega smučanja, na njem pa bi lahko speljali tudi lahke proge za množično smučanje; torej komunicirajo s celotnim področjem. Praksa pa kaže, da je treba na Primorskem razvijati predvsem množični zimski turizem, za kar pa bo vsekaror treba povečati restavracijske in prenočitvene zmogljivosti in zgraditi krajše smučarske vlečnice.

Te vrstice sem napisal, da bi v perspektivnem razvoju našega turizma razjasnili, ali želimo na Primorskem osvojiti koncept vrhunskega ali množičnega smučanja. Rentabilnejši je bil prehodni množični turizem. Navadno naših krajev ne obiskujejo petični smučarji iz zamejstva, temveč delovni ljudje z družinami, ki si šele v prostem času sprostitve na naših belih poklanjih. Ti pa se ogrevajo za lepe, najbližje terene. V enem dnevu bi se mislilo, kako je z otroki, če jih nepravno izobražujemo za primeren odstotek tudi prispevke za vzdrževanje otrok, rojenih izven zakona, kot tudi otrok, za katere je roditelj dolžan skrbeti po razvezi zakona. Namesto da otrok uveljavlja svoje pravice prek sodišča, naj bi

do tudi drugi povedali, kaj mislijo.

In še o drugem življenjskem problemu.

Jože Struclaj iz Nove Gorice je na eni izmed sej OLO Gorice predlagal, naj bi krajevna skupnost Livka dobila finančno pomoč. Livčani so po mnenju odbornikov sredstva, ki so jih dobili od občine (v dveh letih približno 225 tisoč dinarjev), koristno uporabili za ureditev pašnikov, mlekarne in nekaterih drugih objektov. Občinski organi pa menijo, da so Livčani denar porabili za ožje krajnje koristi, in jim zato gre večje priznanje. Res ne gre za priznanje, gre pa gotovo za načela in za pravilno obneženje ljudskih odbornikov.

Na Livku namreč ne urejamo mlekarne, temveč smo sami postavili temelje za novo kulturno dvorano. V njej bi bile prireditve, mladina bi se sestajala z vrstniki iz Italije. Menim, da to presega okvire golih osebnih interesov. Zato se čudim, čemu negativno stališče pristojnih občinskih organov, o čemer sem govoril kot član odbora na seji OLO Gorice. Ne vem, kako si finančni organi zamisljajo delo krajevnih skupnosti. Tudi si ne znam razlagati, kaj ovira občino Tolmin pri uresnitvi predloga odbornika okrajnega ljudskega odbora Nova Gorica.

Vlado Matelič, Livka

Še o reklamah, ki ni vzgojna

Tovariš urednik, k pismu, ki ga je napisal J. S. iz Maribora o reklamah, ki ni vzgojna, bi rad dodal tale primer:

Poznam gospodinjico z majhnimi dohodki, ki je pred leti po objavi nagradne reklame začela kupovati detergent »Albus«. V vsaki zavitki je bila slika živali, na sliki v zgornjem levem ali desnem kotu pa številka. Srečni dobitnik nagrade je moral zbrati toliko slik, da je iz skupnih števil 55, kar je bilo na videz prav lahka stvar.

Gospodinja je imela še toliko raznih slik, da je nje njih sestavila številko 70, in jo mogla sestaviti številka 55, ker je imela samo parne številke. Misleč, kako blizu je sreče, je še naprej trdnost kupovala pralni prašek v upanju, da bo dobit nagrade. Številka 70 je bila nepravilna številka. Zato je bila nepravilna številka 55, ki je bila na dan, slika z neparo številko pa ni hotela priti. Verjemi ali ne — zmanjkalo ji je denarja za mast, sladkor itd., vse zaradi nagradne reklame. Dolgo je trajalo, da je spreviedla, kako je z zadevo.

Ce je tako ravnila celo odrasla ženska, si lahko mislite, kako je z otroki, če jih nepravno izobražujemo za primeren odstotek tudi prispevke za vzdrževanje otrok, rojenih izven zakona, kot tudi otrok, za katere je roditelj dolžan skrbeti po razvezi zakona. Namesto da otrok uveljavlja svoje pravice prek sodišča, naj bi

manom. Reklama za blago naj bo kakoviteta in cenovno pravična.

Franjo Kristan, Ljubljana, Runkova 8

Ali so kovanci po 50 par še plačilno sredstvo?

Tovariš urednik, pred dnevi sem hotel pri narodni banki v Slovenem Gradcu pri vplačilu zneska manjši del plačati s kovanci po 50 par. Blagajničarka pa teh novcev ni hotela sprejeti, češ da niso več plačilno sredstvo. Kotkvor vem, doslej še ni bilo nikjer uradno objavljeno, da ti kovanci, čeprav jih je zelo malo v prometu, ne veljajo več.

Prosim za pojasnilo, ali so bili kovanci po 50 par res užiti iz prometa in kdaj je bilo to objavljeno? Maks Potončnik, Smartno pri Slovenem Gradcu

Težave z dokumenti

Tovariš urednik, v večji zdravstveni ustanovi na Gorenjskem sem zaposlena od leta 1959. V tem času sem doživela marsikaj neprijetnega, navedla pa bom samo en primer.

Urejam si potrebno dokumentacijo za izsledsko pokojnino kot borka izpred 9. 9. 1943. Ko sem potrkala na vrata ambulante ZP, ki je tudi pod streho le ustanove, sem prejela lepo zapечатeno kuvertico. Polovica izvidov pa je manjkala, in to o boleznih tik po porodu. Ponovno poizvedovanja za izvidi so bila dolgo brezuspešna — šele na intervencijo tovariša sekretarja se mi je posrečilo izvedeti, kje naj bi bili: po vseh pravilih bi morali biti v ambulanti ZP. Izvidov ni bilo malo, saj sem bila trikrat v bolnišnici. Šele po daljšem prizadevanju sem dobila dva dopisa in dva izvida, in še to po treh letih, a tudi tedaj brez izvidov o hudi boleznih po porodu.

Ob tem se sprašujem, če tudi z drugimi izidi tako skrbno ravnamo, jaz sem jih iskal leto in pol.

Dolar-Križmanova, Golnik 60

Sedaj je pa šlo

Tovariš urednik, v sredo, 12. decembra, ste objavili pismo, v katerem sem vam potrdil o nem šibalnem stroju, ki sem ga kupil pred petimi meseci; imel je tovarniško napravo, na mi ga ključ jamastru v petih mesecih nisvo popravili.

Se isti dan, ko je bilo pisno objavljeno, je prišel na moj dom strokovnjak Bagatovega servisa in stroj popravil; sedaj kar dobro šiva. Oblihuje je, da se bo še oglašil ter tudi poskrbel, da dobim nazaj garancijski list. Kar se je prej vleklo pet mesecev, je bilo sedaj urejeno v enem dnevu.

Franc Rožič, Novo mesto.

MARIBOR

Kdaj dobi Maribor spomenik NOB

Na letni konferenci ZZZ NOV terena »Koroška vrata« so posvetili večji del razprave vprašanju — kaj je spomenikom NOB o katerem v Mariboru že vrsto let razpravljajo — samo v organizaciji borcev NOB, marveč tudi v krogih kulturno delavcev, ki so imeli nalogo oceniti primernost prvih osnutkov, izdelanih za ta spomenik.

Namenu, da bi postavili v Mariboru spomenik revoluciji in vsem abstraktnim stilu, so se organizacije borcev odločile uprje, ker so menile, da ne bi dostojno predstavljali namena. Tako se je postavitev ponovno zavlekla. Kot je na konferenci pojasnil predsednik občinskega združenja, je komisija za spomenike pri okrajnem ljudskem odboru ponovno razpisala natečaj. Odločila se je, da na monumentalnem spomeniku, ki naj bi stal na Piramidi in naj bi ponazarjal boj ljudstva ob severni meji za osvoboditev ter za delavske pravice v predvojnem času. Postavitve spomenika pa je vezana med drugim tudi na ureditev celotnega dela okoli Piramide, zato je o roku, do katerega bo postavljeno, še preurjenjano govoriti.

Oporočne priče

K. A. — V. — Ali res ni veljavna pismena oporoka, pri kateri oporočitelj je bila ena od priče oporočiteljeva svakinja? Odgovor: Po izrečni določbi 2. odst. 73. čl. zakona o dedovanju ne morejo biti pri pisni oporoki pred pričami ali med drugimi pričami oporočiteljev sorodniki v stranski vrsti do četrtega kolena in tudi zakonci teh sorodnikov.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA:

Prosimo bralce in naročnike naj k vprašanjem prilagajajo kupone in polnino v znesku trideset dinarjev (v zmanjšan ali denarju) ter navedejo točne, polne in čitljive pisane naslove. Zaradi nepravilnih naslovov nam polne vrača pisma, ki jih ne moremo vročiti naslovniku. Na vprašanja brez naslovov se odgovarjamo.

Nadomestilo invalidom pri nakupu motornih vozil

J. B. Jesenice — Sem invalid I. kategorije. Ali bom po 1. januarju lahko brez omejitev uvozil osebni avtomobil, glede na to, da določa zakonski predpis prepoved uvoza motornih vozil po posebnih listih za I. 1962? Ali imam pravico do nadomestila, tudi če kupim motorno vozilo za devet mesecev? Odgovor: Zanimajo še vedno velja odredba o ureditvi uvoza motornih vozil po posebnih listih.

Vprašanja in odgovori

Ugotovitev nezakonskega očetovstva

C. O. — L. — Rodili ste nezakonskega otroka. Ker fant, ki je otrokov oče, očetovstva ne priznati in tudi ničesar prispevati za preživljanje otroka, bi radi našli, kaj bi napravili?

Odgovor: Svetujemo vam, da gredite k Vasemu okrajnemu sodišču, kjer boste lahko v imenu otroka dali na zapisnik tožbo na ugotovitev očetovstva in boste ob enem za otroka tudi vložili ustrezno preživnino.

Povečanje delovne dobe zaposlenim vojaškim invalidom

C. S. — Kot mirovni vojaški invalid III. skupine ste se zaposlili s polnim delovnim časom in Vas zanima, kako se vam bo čas te zaposlitve štel v delovno dobo?

Odgovor: Po 61. členu zakona o pokojninskem zavarovanju se tudi zavarovanca, mirovnemu vojaškemu invalidu od I. do IV. skupine šteje čas, ko je bil kot invalid v delovnem razmerju in je delal polni redni delovni čas, v delovno dobo s povečanjem, in sicer tako, da se šteje vsakih 10 mesecev take zaposlitve kot polno leto.

Vojniška nagrada in izpit

C. J. — Vaš sin je 1. 9. 1962 zaključil vojaško dobo. Zaradi objektivnih vzrokov je

KUPON ZA PRAVNO POSVETOVALNICO »DELA«

V OSPREJBU

Reorganizacija gozdnega gospodarstva

5 seje okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota

Neurejene razmere v gozdnom gospodarstvu Pomurja so bile poglavitni predmet razprave na zadnji seji OLO Murske Sobotice. Kljub raznim organizacijskim oblikam upravljanja z okrog 33.900 hektarji gozdov niso v minulih letih uspeli organizirati stabilne gozdne gospodarske organizacije, ki bi zagotovila racionalnejše izkoriščanje gozdnega bogastva. Stanje je zlasti kritično na približno 23.500 hektarjih zasebnih gozdov, kar je po glavnih virih, da sodi to območje pod ureditvijo gozdov med najbolj kritična v Sloveniji. Zato so v poročilu kot v razpravi odločno postavili v ospredje izdelavo temeljnega plana poljvite in onotnega gospodarjenja s celotnimi gozdnimi površinami, ne glede na sektor lastništva. Do sedaj so tak plan izdelali le v radgoviški občini, medtem ko je še povsem nenarečena kooperacija z zasebnimi kmetovalci.

Priljubljen sobotnega okraja k mariborskemu po postavlja v ospredje prilagoditve odloka o določitvi gozdnega gospodarskega območja novim pogojem. Tako naj bi tretjini gozdnih površin pahnoskega predela mariborskega okraja po anotnem kriteriju, skladno s tem pa je organizirati lesno predelovalno industrijo, ki sedaj s svojimi tremi zastarelimi obrati v Pomurju še zdaleč ne more prispevati k bolj racionalnemu in ekonomičnemu izkoriščanju gozdov. Pretežna usmeritev teh obratov na polfinalne izdelke (v

glavne žaganje hlodovine), narekuje potrebo po specializaciji teh obratov in usmeritvi v proizvodnjo finalnih izdelkov. Račun je pokazal, da bi se s to preusmeritvijo povečala vrednost sedanjega družbenega bruto proizvoda pri povprečni letni eksploataciji 27 tisoč kubnih metrov lesa (hlodovine) od sedanjih 540 milijonov na najmanj poldrug milijardo dinarjev. Dokončno bo treba urediti tudi odkup lesa med gozdničmi gospodarstvi in kmetijskimi zadrugami. Nevedrno je, da si kmetijske zadruge kujejo na račun odkupa lesa in masne dobičke, medtem ko so gozdna gospodarstva v hudih finančnih škripih. Sicer pa je v zvezi s tem problemom pričakovati spremembo odloka.

Glede obnove gozdnih površin so se gozdna gospodarstva sicer krepko orientirala na obnovo nasadov hitro rastočih vrst gozdnega drevja — topolov in jelše — vendar skupno 650 hektarov po programu predvidenih plantacij in obcestnih nasadov še ne zagotavlja najboljše gozdnega prirastka. Zato je naloga racionalnejšega izkoriščanja gozdov in strokovnega planiranja poseke itd. tem bolj pomembna. Ta naloga pa je hkrati tesno povezana s kadrovskimi zahtevami. Odborniki so se odločno zavzeli za to, da je treba preiti od sedanje prakse zaposlovanja logarjev, ki v glavnem opravljajo čuvške posle, na sistematično vzgojo srednjega in visokokvalificiranega gozdarskega kadra. B. B.

Enote garnizona JLA iz Ribnice so v soboto razkazovale razno vojaško tehniko učencem kočevskih osnovnih šol in gimnazije. Kočevske šolarje so najbolj zanimala naprave za zvezo, še posebej radijske oddajne postaje in, kot je videti na sliki, so tudi sami preskusili, kako se da na daljavo pogovarjati brez žicne zveze. Vojski so jim razkazali še razne fotografske naprave in spustili v zrak več balonov za ugotavljanje vremena. Da bi se bolj poudarili povezanost ljudstva z našo armado, zlasti pred dnevom JLA in se med seboj seznanili, pa so med tem, ko so si otroci ogledovali vojaško opremo, pripadniki JLA obiskovali več podjetij in spoznali proizvodne postopke. Uredili so tudi posebno razstavo iz dela in življenja naših vojaških enot.

Foto: M. Cetinski

ČRNEČE

ZAKAJ NI PREMAGA?

To vprašanje so postavili na nedavni letni konferenci SZDL v Črncemah in priporočili trgovskemu podjetju »Ojstrica« v Dravogradu, da bolj skrbno za pravilno preiskrbo Dravograda in okoliških krajev s kurivom.

MAJŠPERK

PRIPOMOJE TOVARNE STROJIL H. KONUS

Delavski svet tovarne strojil v Majšperku je sklenil, da se podjetje z Novim letom 1963 pripolji k usnjarskemu kombinatu »KONUS«. Slovenske Konjice. V novem kombinatu bodo laže prodajali svoje izdelke, kar se je prej vleklo pet mesecev, je bilo sedaj urejeno v enem dnevu.

Franc Rožič, Novo mesto.

BELTINCI

V družbeni proizvodnji daje 1 ha trikrat toliko kot v zasebni

Po evidenci, ki jo imajo na Oblo v Beltincih družbeno posestvo ne le da ima na en hektar obdelovalne površine nekajkrat več trdnih presečkov kot zasebni kmetovalci — zasebniki porabijo mnogo pridelkov za lastna gospodinjstva — ampak tudi nekajkrat večjo proizvodnjo. Kmetijsko posestvo v Beltincih ima samo 7,7% vseh obdelovalnih površin v občini, redi pa 30% prasičev in je letos prodalo več pitanih prasičev kot vsi zasebni kmetovalci skupaj. Na tem posestvu redijo tudi 19% vseh goved v občini, pri prodaji pitanih goved pa je letos pri skupni količini še nekoliko zaostalo za zasebnimi živinorejci.

Takšna proizvodnja kmetijskega posestva v Beltincih kaže, da so pri zasebnih kmetovalcih še velike rezerve za povečanje poljedelskih pridelkov in porast živinoreje. Kmetijsko posestvo namreč redi goveda in prasičve v glavnem z lastnimi krmili. Sicer je res, da zasebni kmetovalci pridelujejo mnogo žit za kruh, posestvo pa daje prednost pridelovanju živinoreje. Vendar tudi posestvo prideluje mnogo semen, zlasti pšenice, na račun omejitve pridelovanja živinoreje. Zato ni protinarni, da je s podobnim obdelovanjem vseh zasebnih zemljišč in z ustreznimi reje goveje živine in prasičev moči v tej občini povečati kmetijsko proizvodnjo še za toliko, kolikor zdaj proizvajajo.

Ker zasebni kmetovalci v lastnih gospodinjstvih ne bodo porabili mnogo več te proizvodnje kot zdaj, lahko močno povečajo tržne presežke. Ob vsitju hektarskih dohodkov bi bil kazalo povečati pridelovanje živinske krme in reje živine. Kar pa večina zasebnih kmetovalcev še ne zna sodobno gospodariti, ni pri sedanjih dohodkih iz malih posestev ne zmore večjih vlaganj za povečanje proizvodnje, bosta morali kmetijski zadruzi povečati skrb za to. Družbene organizacije pa bodo morale kmetovalcem več poljšanjev, zakaj mnogi se zelo težko in počasi prilagajajo različnim novostim, čeprav se kaže, da jim koristijo. J-k

DESTERNIK

OSNOVNA ŠOLA BRATOV ROSEV

Občinski odbor Zveze borcev v Ptujju je predlagal, naj bi se osnovna šola Desternik preimenovala v šolo bratov Rešev. Trije bratje Reši so padli 8. avgusta 1942. v junškem boju z okupatorjem v Mostju pri Ptujju. S tem preimenovanjem bo osnovna šola Desternik obdržala spomin na prve borce slovenskega četa, nekdanje učence te šole.

CIRKULANE

PRIPOMOJE POSTAJE

Po priporočilu sveta za zdravstvo občinskega ljudskega odbora Ptujja je svet zdravstvene postaje Cirkulane sklenil, da se pripolji k zdravstvenemu domu Ptuj. Predlog je sprejel tudi upravni odbor zdravstvenega doma v Ptujju. — ma

gimnazije
internat
študentski domovi
profesorski zbori
NAROČAJO
NASE RAZGLEDE

CELJE

NOVA IMENOVANJA

Na zadnji seji OLO Celje so med drugim potrdili tudi predloge komisije za volitve in imenovanja. Za novega direktorja Geodetskega zavoda v Celju je bil imenovan inž. Milan Naprednik, za upravniška Zavoda za pospeševanje gospodinjstva Celje pa Danijela Vodeb. OLO je imenovalo tudi komisijo za razbičenje kmetijskih združenj v celjskem okraju. To bo vodil predsednik Anton Kovac.

PREDLOG ZA USTANOVITEV SOLE ZA STAREŠE

Na nedavni letni konferenci krajevnih organizacij SZDL Gaberje so tudi predlagali ustanovitev šole za stareš, v kateri bi starši na poljudnem način razpravljali o raznih vzgojnih vprašanjih in delu z mladino. Šola bi delovala v sklopu društva prijateljev mladine, ki ga bodo tu kmalu ustanovili. —ec

PREVALJE

KRITIKA ZARADI IZPLAČILA V KZ

Uslužbenci uprave kmetijske zadruge Prevalje so dobili te dni nekakšne nagrade od 4000 do 20.000 din po nekem posebnem členu iz pravilnika o razdelitvi osebnih dohodkov. V primeru izpolnitve plana v gozdarskem oddelku nastopi za določeno odstotkom tudi uprava podjetja. Delavci pa seveda niso dobili ničesar. Zato so delavci na ekonomski enoti Javornik na Ravnah zahtevali od uprave pojasnilo za takšno ravnanje in prosili občinske politične činitele, da zadevo skupaj razčistijo in ugotovijo upravičenost takšnega izplačila osebnih dohodkov samo za uslužbence v upravi.

O zadevi je razpravljala tudi osnovna organizacija Zveze komunistov kmetijske zadruge Prevalje in sklenila, da morajo uslužbeni že izplačan denar vrniti. Ob tej priložnosti so zamenjali tudi dosedanjega sekretarja za osnovne organizacije. —ma

TOMAŽ

PROSVETNO DRUŠTVO JE PREGLEDALO

Prosvetno društvo v Tomažu pri Ormožu je imelo občni zbor, na katerem so obravnavali delo kinosekcije, ki ima zaradi slabe kinoaparature in nezadostne propagande izgubo. Ostale sekcije dobro delajo, saj dramatske igre delajo, saj dramatske studija dramo »Vila malav« Tudi pevski zbor se ponovno zbira. Pionirski pevski zbor dobro dela. Lutkovna sekcija je gostovala doma in v Polensku. —n.

PODGORJE

SKLEP OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

Občinski ljudski odbor Slovenj Gradec meni, da mora kmetijska zadruga Podgorje nastopiti pri gradnji nove klavnice kot investitor s kmetijsko zadrugo Slovenj Gradec v sodelovanju z državo. Stalež živinoreje in prometa v mesnici. Kmetijska zadruga Slovenj Gradec na skleni pogodbo, v kateri bodo določili obveznosti obeh kmetijskih združenj. —m.

OJSTRICA

KRITICNE PRIPOMBE VASČANOV

Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL Ojstrica so se udeleženci pohvalili predovanjem elektrifikacijskih del in dovršitve gozdnokamionske ceste Dravograd-Ojstrica. Razen tega so predlagali, naj kmetijska zadruga preuči možnost odkupa in prevoza njihovega mleka. Grajali so šolski odbor in učno osebo, saj ima šola le 3,5 tone premoga za vso zim. Zato so morali razrežati hode, ki so jih pripravili za popravilo šole. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se sporazumeli, da bo do kupila televizor, za katerega bo šola dala na razpolago razred. Odbornikom Oblo so priporočili, naj bolj živo posegajo v razpravo o zadevah občine in kraja. Sklenili so, da bodo skupaj s krajevnimi organizacijami SZDL in prosvetnim društvom uredili klubski prostor. —mar

RADEČE

Večerna politična šola

Občinski komite ZK Mozirje je tudi letos organiziral večerno politično šolo za člane in nečlane Zveze komunistov. Šola obiskuje 28 slušateljev. Ki delajo na raznih področjih. Pri izbiri kadrov so posvetili posebno skrb mladim kadrom in tistim, ki delajo v kmetijstvu. Šola traja tri in pol mesece in bo zaključila svoje delo konec februarja. Program obsega 22 razlčnih tem s raznih področij našega družbenega in političnega življenja. R. Z.

SKUPNA DELAVNICA ZA RAZNE USLUGE

V Domu Svobode v Radečah je bil zelo dobro obiskan zbor volivcev. Obravnavali so statut občine Hrastnik. Širša razprava je bila posvečena

Tedenski program
RTV Ljubljana
ob sobotah v »DELU«

